

DIVATVILÁG

Szépirodalmi és divatlap

a magyar hölgyek számára.

<p>Megjelenik havonként kétszer: 8-kán és 23-kán. Minden számhoz melléklet.</p>	<p>Szerkesztőség: József-külváros, ösz-utca, 4-dik sz. Kiadó-hivatal: Egyetem-utca 4-dik szám alatt.</p>	<p>Előfizetési ár: egész évre 8 ft., félévre 4 ft., negyedévre 2 ft. A Regélővel együtt: egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.</p>
--	--	---

NŐK KÖRE.

Általános divattudósítás.

Miután a divat egyszer úgy akarja, sőt szigorún parancsolja, hogy a rövid ruhák csak kimenésre, sétára, utazásra vagy pongyolánál használtassanak, de koránsem elegáns házi- vagy látogatási öltözékekre, s az nem minden erszénnyel megegyeztethető dolog, hogy annyi különféle ruhával legyenek ellátva a hölgyek; hogy tehát mégis követni lehessen a divat törvényét, — ezt a következő módon érhetik el:

A ruha legyen rövidre szabva és varrva, hanem legyen hozzá kétféle alsó-szoknya, — az egyik szinte közönséges rövidségű, a másik uszálylyal ellátva, miáltal az egész öltözék egészen más színben tűnik fel.

Ha például fekete selyem „robe princess“ (hercegnő-szabású) ruhája van valakinek, melynek alsó széle fogas vagy íves, és ez kék, fekete jet-gyönggyel kivarrt atlaszszal van szegélyezve, s az alatt még keskeny, szinte kék redőkbe szedett volanttal van ellátva, — ha ezt a ruhát rövid, sima, kék kachmir-alsó-szoknya felett viseljük, szép, egyszerű séta-, házi-, pongyola-öltözékünk van; ha ellenben hosszú, uszályos, vagy fekete-csíkos kék, vagy kék-csíkos fekete szoknya f-lett viseljük, elegáns látogatási, vagy elfogadási öltözékünk van, mert a rövid ruha hosszú alsó-szoknyával két szoknyás ruhának tekintetik, miután a többféle kelméből és szinből összeállított ruha nagyon divatos.

Ilyen uszályos alsó-szoknya felette ékesíti az öltözéket, de hogy hátul jól álljon s szép redőzetet képezzen, elül egészen simának kell lennie, hátul pedig ránczba legyen szedve. A szoknya alsó részébe oldalt ékforma részeket kell betenni, hogy kellő szélessége legyen.

Az utazó-öltözékekre többnyire hamvas, barna, jaspée, csíkos vagy mákozott szörkelméket használnak. Egy igen elegáns uti-öltözéket láttunk sötét-hamvas jaspée-kelméből, rövid szoknyával, melynek alja hegyes fogakkal volt kivágva s fekete, fehérszélű keskeny bársonyszalaggal és apró, fekete, csiszolt jet-gommbal diszítve, hasonló kelméből való alsó-szoknyával, egyenes zsákpaletóval ugyanazon diszítéssel. Magas, fekete bőrtopány, széles karimájú kerek szalmakalap hosszú fátyollal, s igen ékes kis, oldalon függő uti-táska, melynek szijja a vállon át van vetve, — egészíti ki ezen egyszerű és elegáns öltözéket. Az ilyen vállon átvetett függő uti-táskák nagyon kezdenek divatozni, s minthogy ez ép oly csinos mint célszerű, e divat sok követőre fog találni.

Együttal figyelmeztetjük t. olvasóinkat *Türsch F.* urnak (Pest, vácz-utca 19-ik sz. a „nagy Kristóf“ mellett) következő közleményére:

A jelen idényre érkezett: 200 darab fehér moll-ruha; 1 csíkos, koczkás vagy himzett ruha: 10, 12, 14 forint. — 1 igen szépen himzett ruha: 15, 18, 22, 25, 30 egész 50 forintig. — 1 kész moll öltözék felöltővel együtt: 30, 40, 50, 60 forint. 1 legujabb divatu moll-felöltő: 10, 14 egész 24

forintig. — 1 legujabb divatu túll- vagy moll zuáving: 4, 5, 6, 9, 12 egész 20 forintig.

200 darab fehér alsószoknya — 1 alsószoknya 1 fodorral: 4 ft. 40 kr.; 2 fodorral 5 ft. 40 kr.; himzett szalaggal vagy annélkül 7 ft. 50 kr, 9, 12 forint; diszítettek: 9, 12, 15, 20 forintig.

100 tuczat ugynevezett indiai fü-kendők (igen hasonlít a batiszthoz) — 1 tuczat himzett fükendő 12 forint. Ezen zsebkendők minden egyes darabjának négy sarka pompásan be van himezve.

Női-vászonneműek és kiházasítási készletek szebbnél szebb s legujabb minták után készítve, nagy választékban, — valamint

Csipkefelöltők, kendők, köpenyek és Beduine-ok s más legujabb divat szerinti párisi piperecikkek, jutányos áron.

Ugyanott kapható néhány valódi applicatio-készület is, u. m. volant, kötény, fátyol, berthé és zsebkendő igen olcsó áron.

A konyhaedények.

Rusz Károlytól.

A mindennapi életben előforduló számos gyengeség és betegeskedés gyakran oly különféle s ismeretlen tünetekben nyilvánul, hogy a legtapasztaltabb orvosok is fejcsóválva kénytelenek tudományukban kételkedni.

Ha figyelemmel körültekintünk, azt találjuk, hogy a különféle idegbaj stb. az életvezetekben, korunk életmódjában gyökerezik. Azonban a kutató szeme még más okokra is bukkan. Legtöbbször épen nem gondolunk rá, mily jelentőség- és végzettség lehet gyakran a legközönségesebb mindennapi dolog. Ez áll különösen a naponkint használatban levő konyhaedényekről. Ezért mindenesetre elég fontossággal bír, ha most a háztartásnál alkalmazott edényeket szorgos szemle alá vesszük.

Az egyszerű polgári konyhában is nagy választékát találjuk ez edényeknek. Közöttük legszámosabbak a fémekből (vasból, rézből, sárgarézből, czinből, chinaezüstből, ezüstből stb.) készültek. Azonkívül vannak cserép, üveg és fa konyhaedények. Teljesen ártalmatlanoknak csak a valódi porcellánt, festetlen fát, üveget és a nemes fémeket, a tiszta ezüstöt vagy aranyat mondhatjuk. A többiekből, kedvezőtlen körülmények közt, vehet magába az étel az egészségre nézve káros anyagokat.

Általánosságban ez eléggé ismeretes. Tudjuk, hogy a réz, ólom, horgany stb.

egyesülése az emberi szervezetre mindig káros vala; sőt gyakran a körülményeket is ösmerjük, melyek az ételeknek fémek általi megmérgezését előidézik — — s mégis, ki lenne egészen biztos annak tudatában, hogy ez az ő háztartásában elő nem fordulhat? A legnagyobb tisztaság és rend tagadhatlanul az első óvszerek, s a gondos házinő bizonyára nem csupán a konyha ékességeül tartja a tükörfényesre surolt fémedényeket.

Azonban, hogy teljes biztosságban lehessünk, pontosan ismernünk kell a hatást, melyet egyik-másik fém az ételekre gyakorol. Csaknem minden étel és ital ki van téve a fémedények általi megromlásnak, minthogy a fémek feloldását épen tápszereink főalkatrészei mozdítják elő, különösen pedig a savanyu, sós és zsíros anyagok.

A vasnak az ételre való hatása nem káros ugyan az egészségre nézve, mindazáltal különösen a savanyu étkek a vas fazéktól stb. igen könnyen fanyar, kellemetlen izt és sötét, zavaros színt nyerhetnek. Ezért szokták a vasedényeket használatuk előtt mindig tisztára surolni, s a rozsdától megmenteni. — A vas edények zománczozottak vagy czinezettek; a mint azonban e bevonás kopni kezd, a legnagyobb tisztaságra van szükség, minthogy a rozsdá az elvált lemezcsek mögött annál szilárdabbul telepszik meg.

A réz edények mily könnyen válhatnak veszélyesekké, már érintők a „gazdasszony, mint méregkeverő“ című czikkünkben, — és valóban az emberi életet általok fenyegető veszély oly komoly, hogy nem ártana a konyhából minden réz edényt száműzni. Egyébiránt minden gondos házinő lelkiismeretesen ügyeljen arra, hogy valamennyi rézedénye be legyen czinezve, s ha a czinezés kopni kezd, ezt azonnal megújíttassa, mielőtt az edény ártalmassá válhatnék.

A régi nehéz czin edények ma már — mondhatni — mindenütt elenyésztek a háztartásból, a mit nagyon lehet sajnálni, minthogy a tiszta czinedények használata koránsincs annyi veszélylyel összekötve az egészségre nézve, mint több más fémedényé. Egyrésről a czin nem oldatik fel oly könnyen az ételek által, és másrésről a czin-oldat nem oly mértékben mérges, mint a többi fém oldata. Ez okból szokták és kell is a vas- és rézedényeket czinezni.

A fém-mérgek egyik legborzasztóbbika

az ólom. Veszélyessége oly nagy, hogy minden folyadék, még a tiszta víz is oldatot képez belőle. Az ólom-mérgezés következései annál rettenetesebbek, minthogy mindjárt eleinte nem lehet észrevenni, s gyakran csak hosszabb idő múlva, s ekkor annál nagyobb erővel lépnek fel. Mindazáltal az ólom gyakran van közelünkben, — és pedig a czipedényekben, minthogy a czip — magas ára miatt — sokszor ólommal szokták keverni. Ha ez esetben a keveréknek több mint egyharmada ólom, akkor az ily edények a háztartásnál teljesen használhatatlanok, vagy legalább nem lenne szabad használni. Sőt az ólomnak még csekélyebb mennyisége is fölötte káros következményeket okozhat, mint hogy az ily edények hosszabb és gyakoribb használata mellett a czip annyira elkopik és feloldatik, hogy az ólmot nem födi el többé, s így ezt minden folyadék feloldhatja.

Majd ily ártalmasak és veszélyesek a még sok helyen divó horgany (czip) edények, melyeket legtöbbször a tej, vaj s más hasonló megőrzésére használnak. Pedig ezen tápszerek a horganyból jelentékeny mennyiségű és káros hatású oldatot vesznek magukba, úgy hogy komoly bajok okozóivá válhatnak.

Az ugynevezett „uj ezüst“ (chinaezüst), mely tudvalevőleg réz, horgany s más ily ártalmas fémek keverékéből áll, nem oly veszedelmes, mint e keverék után itélnők. Vegyszeti kísérletek bebizonyíták, hogy maga a legerősebb eczet, melyben az ily uj ezüst kanál 48 óráig állt, csak igen csekély mennyiségű horgany-oldatot tartalmaz, a réznek pedig semmi nyomát sem mutatja. De ha a china-ezüst hosszabb ideig tisztátlan állapotban, ételmaradékkal érintkezésben marad, s aztán kellőleg nem tisztítatik meg, vagy ha savanyú ételek tartatnak benne, mégis ártalmassá válik. Még sokkal veszélyesebbek természetesen a sárga- és vörös-réz edények.

Aranyat, ezüstöt soha sem szoktak tisztán edényeknek feldolgozni, mert így ezek fölötte lágyak lennének s hamar elkopnának. Ezért keverik e fémeket közönségesen rézzel, és pedig 12 lat ezüstre jön 4 lat réz; ezen keverék egy párvonalba helyezi az ezüstöt a china-ezüsttel.

A fémedények után a legfontosabbak a cserép-edények. Ezeket mindenesetre egészen ártalmatlanoknak tarthatnók, ha a mázt nem kellene tekintetbe vennünk. Nehogy a folya-

dék a likacsos agyagtömegbe bevonuljon, azt, a mint tudva van, vékony üveg hártával szokták bevonni, ez pedig ónűveg, mely azonban egykönnyen nem ad ónéleget az ételekbe; de az is megtörténhetik, ha savanyu folyadék sokáig fő vagy áll bennök. De ha a máz rosz vagy roszul van kiegészve, a kellőnél több ónéleget tartalmaz, — azon esetben az ily edény folytonosan ónt kever az ételekbe, s ezáltal valóságos mérgeforrássá válik.

Hasonlón tünnek fel a faedények is. Ezek magukbanvéve egészen ártatlanok, de különféle festés által nagyon is ártalmassá válhatnak, a leggonoszabb fémmérgeket tartalmazhatják, melyek aztán az étkekbe átmennek.

Tekintsünk végig egy egész sor nagyon is köznapi dolgon, melyek koránsem feltűnők és naponkint előfordulók: A kutból óncsöveken jut a víz a csöbörbe, mely fából van, s kívül-belül olajfestékkel van megfestve, ebben pedig tetemes mennyiségű, könnyen feloldható ónsó-nemek vannak; itt látunk néhány tejes edényt czipből. Amott egy ékes gyümölcskosárákat teli piros, zamatos számozával, melyek élénk ellentétet képeznek a kosár eleven zöld színével; — igen, de az eper feloldja és magába veszi a mireny (arsenicum) festéket, mert e nélkül nincs egy élénk zöld festék sem. A tüzhelyen áll egy rézkasszerol, melynek czinezése már hibás, savanyu vagy jól megszózott hus sült benne. Az ablakon az eléggé savanyu limonádében régóta áll a chinaezüst kanál. És általánvéve napokig állnak a cserép-edényekben sós, savanyu, zsiros étkek.

De elég lesz ebből; senki sem fogja tagadni, hogy az itt felsorolt esetek mindennap előfordulnak a közéletben, s a leggondosabb és felvilágosodott gazdasszony háztartásában is.

Ez valóban borzadálylyal tölthetné el lelkünket, ha ily mindennapi dolgokban annyi fenyegető vést látunk; de hála a tudománynak, mely ezen ártalmas mérgeket felismerni, és hatásukat gátolni, vagy kikéridni tanított.

A réz edények czinezése mindig jó állapotban legyen, s fölötte tisztán tartassanak, ne hagyjunk azokban sós, savanyu, zsiros étkeket állni, s az egészség leggonoszabb ellensége, mely mindenféle álczában hozzánk közeledik: az ón — elveszti veszélyes hatalmát. De nem csak a fém, — de a cserép-

edényeket is biztosíthatjuk a következő eljárás által.

Az ilyen edény a vétel után azonnal jól megsikáltatik hamuval, kőporral és aztán kiöblítették; most vízzel megtöltve tegyük a tüzre, tegyünk bele egy kanál sót, egy-két kanállal erős eczetet, hagyjuk egy óráig forni, és aztán újra ki kell sikálni. Ez által eltávolítatnak az ónsó nem jól megüvegesedett részei, s a máz, mely ezután megmarad, elmentáll az étkek behatásainak.

Ugyaníly módon lehet a festett faedényekkel is elbánni, csak hogy ha azokat eczetes, sós vízben kell kifőzni, bizonyos, hogy a festék ez által szenvedni fog; de inkább tűrhető a kevésbé szép szín, mint a mérges edény.

Ebből is láthatják szép olvasónőim, mennyire szükséges a vegyészeti ismerése a köznap életben; mily hasznos, érdekes tudomány ez, mely sok, másként megfejthetetlen dolgot egészen természetes szinben állít szemünk elé, azokat a rejtélyesség leplétől megfosztva.

A háziasszony szobája.

A háziurnak dolgozó-szobája legyen, mely kizárólagos tulajdona; úgy illik, hogy a háziasszonynak is legyen *külön szobája*, melybe visszavonulhat, ha egyedül akar lenni, olvasni, írni, dolgozni, pihenni, vagy meghittebb látogatást fogadni akarván. Az angolok „*lady sitting room*“-nak, a francziák „*boudoir*“-nak nevezik az ilyen szobát.

A háziasszony- vagy női-szobában mindenekelőtt leljen helyet az *író- és a varróasztal*, úgy mint kényelmes ülőhelyek se hiányozzanak; a talaj szőnyeggel legyen ellátva. A helyiség inkább lehet kisebb, de berendezése bizonyos elegantiát igényel.

Az angol nők azonban kevésbé tekintik az elegantiát szükséges kelléknek, a franczia nők ellenben egész a fényűzésig fokozzák azt, s ennek kifejlesztésében a legnagyobb jártasságot és gyakorlottságot tanúsítják. A kinek sikerül e két szélsőség közt a közeputat feltalálni, annak mindig elég alkalma leendő jóizlését a legelőnyösebb világításban feltüntetni.

A *virág-asztal* illőbb helyen van a háziasszony-, mint az elfogadó-szobában, a hova tulajdonkép nem is tartozik. Hiszen a női kezek gyöngéd ápolása alatt tenyésznek és

virulnak a virágok legjobban, mert a hol ez nincs úgy, a hol a virágok minduntalan elfonnyadnak, elvesznek, s hetenkint frisek által felcseréltetnek, — ott valami nem úgy van, a mint lennie kellene s ily esetben legjobb, ha a virág-asztal egészen elmarad.

De hol legalább egy szép, a szoba-levegőt tüdő leveles növény üde zöldje és buja növése által évről-évre bizonyosságot tesz a folytonos gondos ápolásról, — ott bizony meg lehetünk róla győződve, hogy e házban jó szellem uralkodik.

Az író-asztalon, vagy egy künön csinos könyvvállványon legyen egy kis női *könyvtár*, de sem az alak, sem a pompás kötés, — csupán a könyv *tartalma* határozzon annak felvétele felett. Ha a könyvek választása a házinő valódi benső lényének megfelel, nem lesz annak kitéve, hogy „tudákos“-nak fogják tekinteni.

Míg az elfogadó-teremből minden apró csecsebecsék határozottan kizárandók, ezek, — úgy mint egyéb fölös kellékek — helyén vannak a házinő szobájában, ha annak izlésével és lelkületével öszhangzásban állnak.

Családi arcképek a falon vagy az író-asztalon találnak helyet, s ezek csupán a család magánszobáiba valók.

Kertészet.

Május hó közepe táján már ki lehet rakni a virágokat a melegeházból és a szobákból s éjjelre is künön maradhatnak. Ha némely viruló növényt a szobában akarunk tartani, azt éjjelre a szabad levegőre kell tenni.

Az öntözés csak reggel történjék, este azonban az öntözéssel meg kell locsolni a virágokat, végre óvni kell a közvetlen rájuk eső napsugaraktól; ha esik és lehetséges, az esőre tegyük szoba-növényeinket.

E hóban hoznak a városokban legtöbb viritó rózsát a vásárra; válasszunk olyanokat, melyeknek sok bimbói vannak, — több örömiünk lesz így bennök, mert tovább tartanak mint a már felvirultak. Ha a szabadba akarjuk kiültetni, fölötte kell rá ügyelnünk, hogy a gyökere azon helyzetben maradjon, melyben a virágedényben volt.

Most lehet a szabadba ültetni: heliotropot, hortenziát, gerániiumot, petuniát és verbenát. E célra vegyünk minél fiatalabb plántákat, melyek még nem viritottak, mert

ezek könnyebben meggyökeresednek és késő ősziig nyílnak.

A virágos kertbe következő magvakat vethetünk: *alyssum maritimum*, *bartonia aurea*; *campanula speculum*; *collinsia bicolor*; *clarkia pulchella*; *erepis rosea*; *reseda*; *ricinus africanus*; *viscaria oculata*; *calandria grandiflora*; *portulaca grandiflora*; *aster sinensis*; *ranunculus repens* stb.

Ha a virágplántákat át akarjuk ültetni, ezt este kell tenni, és a plántákat öntözővel meglocsolni, szintén a következő reggel is.

A szabadba vetett *dinnyemag* ilyenkor már kikel. Majdnem általánosan el van terjedve azon hit, hogy a régi magból kelt dinnyeplánták előbb hoznak gyümölcsöt, mint az egyéves magból neveltek; ennek a következő oka van: Minden friss mag még teljes erőben van s teljes tenyészképességgel bír, ennek csak a közönséges táp (víz és föld) és ingerszerekre (lég és melegség) van szüksége, hogy csirázzon és tenyészzen. A régi magnak ellenben több idő és ingerszer kell a csirázásra és tenyészésre. Ha pedig a friss magnak ereje és tenyésztetése még kövér föld és melegágyak által fokoztatik: akkor természetesen mindazon jelenségek mutatkoznak, melyeket minden tulingerlett növénynél látunk, a növény buján hajt leveleket, indákat (sokszorozza szerveit), és a termékenység csak akkor mutatkozik, ha a növény természetes hajtása vagy az ingerszerek hatásai fogynak. A gyümölcs most már szint oly tökéletes lenne és oly buján nőne, de oly későn, hogy tán meg sem érnék.

E szerint az egyéves magnak nagyobb tenyésztetése amaz ingerszerekkel egyetemben, melyekkel a melegágyak bírnak, oka a friss magból nevelt dinnyeplánták késői termékenységének. Ha tehát az egyéves dinnyemagnak a melegágyban nem adunk oly kövér földet és nagy melegséget, meg több levegőt: épen azon időben hozand gyümölcsöt, mint a régi magból való plánta, mennyiségre nézve pedig mindenesetre túlhaladja a régi magból valót.

Ebből kitűnik, hogy a szabadban való dinnyetenyésztésnél, hol a melegágyi ingerszerek hiányzanak, az egyéves mag sokkal jobb szolgálatot teend mint a régi, mert teljes ereje és tenyésztetése fölössé tesz minden mesterkéltséget, s ennél fogva több és tökéletesb gyümölcsöt is termend. Fődo-

log, hogy a mag tökéletesen érett legyen és a legszebb dinnyéből tétessék el.

Egy másik tárgyat is tekintetbe kell vennünk a dinnyetenyésztésnél: a földet. Ha melegágyban akarunk dinnyét tenyészteni, oly földet kell választanunk, mely nem tartja sokáig a vizet, különösen oly időszakban, hol még alig lehet az ablakokat kinyitni, — és sokkal könnyebben lehet a nedvességet megadni, mint eltávolítani; a tulságos nedvesség pedig a dinnyeplánták elromlásának főoka. A szabadban nehezebb kövér, meleg föld szükséges, mert itt a melegágy hősege hiányzik. A melegágyba legjobb oly föld, mely két rész jó gyepföldből, egy rész homokból és egy rész friss juh- vagy annak hiányában márha-trágyából áll. Ezen keveréket egy évvel előbb kell készíteni s föld alatt tartani, nehogy az eső a trágya sőrészeit feloldja és elvigye; időnkint meg kell forgatni, s ha nagyon száraz lenne, trágya-lével vagy régi esővízzel kell megöntözni.

A szabadban minden kövér, jól trágyázott föld alkalmas.

A szabadban május elején kell a magot a földbe tenni; e célra 3 lábnyi távolságban kell 1½ lábnyi mély s ugyanoly széles gödröket ásni, ezekbe egy lábnyira friss lótrágyát kell betaposni, s hegyébe mintegy 9 hüvelyknyire jól elkészített földet tenni; minden fészekbe teszünk 3–4 magot, ezekből azonban csak a legtökéletesebb két plántát kell meghagyni. Tíz nap múlva kikel a mag, s a fiatal plántát éjjelre, ha dértől kell tartani, takarjuk le virágcsereppel, melyre rendkívüli hidegben még szalmás lótrágyát is lehet tenni.

A dinnyeplántákkal továbbá ekkép kell bánni:

Ha nagyon száraz meleg idő van, reggel napkelte előtt eső- vagy folyóvízzel kell azokat *mérsékelten* megöntözni, mert a sok nedvességet nem szeretik, legkevésbé pedig lombjaikon és száraikon. Ha több-napi esőzés van, le kell takarni, hogy a tulságos nedvesség meg ne rontsa.

Ha a dinnyeplánta hat—nyolcz levelet hajtott, éles késsel vágatik le a felső inda hegye, hogy ezáltal az oldal-indák mielőbbi hajtására kényszerítettessék. Ezen szabály ama réges-régi, és újabb észlelések által bebizonyított tapasztaláson alapszik: hogy a fő-inda majdnem csupa hím, — ugynevezett

meddő virágot, az oldal-indák pedig előbb és több nő- vagy termő virágot hoznak.

Most több oldal-indákat hajt a plánta, melyeket békével hagyunk, míg a virágok kifejlődnek. Ekkor ovatosan megvizsgáljuk, s azon indákat, melyeken csupa meddő virág van, levágjuk; — a termővirág könnyen felismerhető az alatta lévő gyümölcs-csomó által.

Ha különös szép, tökéletes, nagy dinnyét akarunk nevelni, csak három indát hagyjunk meg minden plántán, s azokon ismét csak két—három, legtökéletesebb gyümölcsöt.

Ha a legelső és legtökéletesebb gyümölcsöt kiszemeltük, s a többi levágtuk, ezt mindig folytassuk, mert a későbbi virág és gyümölcs elvonja a tápot a nagyobb és legelőbb megérendő dinnyétől. A virág — úgy mint az új hajtások — éles késsel vágandó le, arra vigyázva, hogy az *inda meg ne zuzassék*, mert bármi növény sokkal könnyebben állja ki a vágást, mint a megzuzást.

A kinőtt dinnyék alá lapos követ kell tenni, nehogy foltokat kapjanak a nedves földön fekvő.

A buja lomb kellemes árnyat ad a dinnye gyümölcsének a nap hevében, s ezáltal elősegíti annak fejlődését és növést, azért nem szabad azt azonnal eltávolítani; később, midőn már érni kezd, előnyösebb, ha jobban ki van téve a nap hevének; ekkor kell az indák hegyeit is levágni.

Ha az indák fonnyadni kezdenek, és a dinnye kellemes illatát érezni lehet, s könnyen elválnak szárától: ideje, hogy levegyük és deszkára téve néhány napig állni hagyjuk, de koránsem pinczébe, mert elveszti finom zamatját; ama dinnye pedig, melyből magot akarunk eltenni, addig maradjon szárán, míg tökéletesen megéri s ugyszólván magától elválnak a szárától. *Mária.*

Hogy kell jó tarhonyát készíteni?

A tarhonya-készítéshez szükséges egy ritka szita, egy, csupán e célra készült nagy likacsu bőr-rosta, és egy drót-rosta.

Ha 12 itcze finom lisztből akarunk tar-

honyát készíteni, minden itczére 2 tojást számítunk; e szerint 24 tojás kell.

Ezeket egy tiszta, három-itczés fazékba leverjük, és jól elhabarjuk; töltünk hozzá $2\frac{1}{2}$ itcze vizet, egy evőkanálnyi finomra tört sót, s újra jól összekeverjük.

A liszt ki van terítve a teknőbe, erre töltjük a keveréket úgy, hogy mindenfelé egyformán jusson, egy meszelynyit azonban hagyunk belőle azért, mert a liszt nem egyforma, egyik szárazabb mint a másik, s természetesen annak több víz kell mint emennek. Mielőtt rá öntenők a tojásos vizet a lisztre, jól fel kell keverni, hogy a só ne szálljon fenekére.

Most kezdődik a vegyítés, folytonos tenyér közötti forgatással, — s ezt mindaddig kell ismételni, míg a liszt egészen eltűnt; ezután gyuródik, — most már téstaszine van; ekkor a teknő oldalához két kézzel dörzsölődik kereken. Miután az egész tömeg ekkép ezen keresztülment, a ritka szitán szalasztom át, a mi áthull, az a dara-tarhonya, ha meg akarom hagyni; ha nem, utoljára a nagy-szemű tarhonyatésztahoz teszem, a fennmaradt tojásos vízzel meggyurom és újra szétörzsölöm.

Ha átszitáltam, a drót-rostába töltöm, átrostálom, s végül átereztem a bőr-rostán azt, a mi még a teknőben van. Így kétféle tarhonyám van, melyet két különböző száritóra teszek, és a még fennmaradt apró tészta-darát újra meggyurom és morzsolom, átrostálom, és így bánok vele, míg az egész tészta elfogyott. Aztán tiszta helyre kiterítem, hol jó meleg van, de nem a napra. Ha jól megszáradt, mi gyakori forgatás mellett most hamar megtörténik, még egyszer meg kell szitálni, aztán ritka vászon-zacskóba tenni és szellős helyen felfüggeszteni. A fennmaradt dara-tarhonya nagyon jó kis gyermekeknek tejbe, vagy levesbe főzve, s másként is úgy használható, mint a valóságos dara.

Tizenkét itcze lisztből, 24 tojással és $2\frac{1}{2}$ itcze vízzel gyurva, lesz 10 itcze megszáritott, kétféle tarhonya.

Vörös Eszter.

OLVASÓ-ASZTAL.

A nők hivatása.

Anyai szeretet.

Hajlamaink és mások iránti érzelmeink azon gyönyörből erednek, melyet általok érezünk, csupán az anyai szeretet az, mely a szenvedés, a fájdalmak közepett veszi eredetét. Ezen hatalom, mely magasabb magánál az életnél, állati érzés, — vak ösztön, mely ép úgy feltalálható a rovarban, a négy-lábu állatban, a madárban, mint a nőben — azon különbséggel, hogy az állat soha sem tagadja meg ezen ösztönt, holott az emberi nemnél számtalan, mindennap előforduló példák bizonyítják, hogy ebben is, mint sok más dologban — koránsem követik a természeti ösztön sugallatát. Az állat nem áldozza fel fiait semmi föltétel alatt, az ember pedig oly gyakran feláldozza világi érdekeket

Az állatoknál csak addig tart az anyai szeretet, míg a fiaknak szüksége van rá; ha képesek anyjuk nélkül is megélni, az elhagyja őket. — Az állatnak nincs családja, nincs rokonérzelme, — ő a természet szolgája. Egyedül a nő szívében állandó érzellem az anyai szeretet, mert egyszersmind erkölcsi is.

A valódi anyai szeretet — az emberi — ott kezdődik, a hol az állati megszűnik. Tán meglepő azon állítás, azokra nézve, kik nem gondolkodnak a természet csodálatos és bölcs intézményei felől, — hogy az anyai szeretet, a költészet ezen témája, minden tiszta hajlamnak ezen típusa, eredetében nem egyéb, csak az ösztönök legszebbike. És az anyai szeretet csak azáltal nyeri méltóságát, csak akkor válik mindent javító hatalommá, ha ezen ösztön morális hajlammal egyesül. Némely anyák gyermekeik iránti szeretete nem egyéb mint egy önző szenvedély kielégítése, mely nem gondol egyébbel, csak saját gyönyörével, s legkevésbé sem veszi tekintetbe a gyermek boldogságát.

Ez egy önző természet képmására átruházott bálványimádás. De ez nem amaz anyai szeretet, mely az emberiség ujjaszületését elősegíti. — Koránsem tekintjük ama szeretetet és gondviselést csekélységnek, melyet az első gyermekiség kíván; de a nőknek tudniok *kell*, hogy csak akkor lehetnek

anyák a szó valódi értelmében és messzire terjedő méltóságában, ha nem csak gyermekeik testi, de lelki kifejlődéséről is gondoskodnak. Hivatásuk nem csak abból áll, hogy egy észszel ellátott kétlábu lényt életre hozzanak, — de a világ *embert* követel tőlük, embert, kinek lelkét az erény eltölti, ki társait tudja megválasztani, gyermekei lelkébe az erényt beigtathatja, és ki, szükség esetében, életét is feláldozni képes a kötelességért. Ugy mint a nőnek kettős kötelem van: a férfi kétszer születik. A világ számára születni, csak a szenvedésnek és gyönyörnek való élet; a valódi élet az, mely az emberek és az erény iránti szeretetből ered, és ezen második szellemi születéssel anyánk tartozik nekünk, ha magasabb boldogság után vágy, mint csak arra, hogy lélekzésünket és emésztésünket észlelje. Ez azon boldogság, melyet Shakespeare oly helyesen jelez, midőn Coriolan anyjával elmondhatja, hogy fia nemes tettének hírére az első anyai örömnél nagyobb boldogságot érzett.

Lássuk most, miképen ismertetik meg magukat a szeretet e két különböző nevei az életben, a természetes ösztön és az erkölcsi elv. A természetes ösztön a leggyöngébb és a leggonoszabb nőt is arra készíti, hogy gyermekeért a fájdalommal, a veszéllyel, sőt a halállal is dacoljon; de nem tetheti az anyát arra képessé, ha más elvek nem gyámolítják, hogy a hibát javítsa, a szenvedélyt legyőzze, az önző, vagy bűnös elnézést kikerülje.

Az ösztön gyöngéddé teszi az anyát gyermeke iránt, édelgeti, virraszt mellette, őrzi egészségét és jóllétéről gondoskodik, saját kényelméről s mindenről megfelelő keze.

Mily gyönyörű bizonyítékai a természet szeretetteljes és bölcs elintézésének!

De ha az anya nem bír elég szilárdsággal a gyermek oktalan kívánságait megtagadni, akaratával ellenkezni, még a játék vagy betegség idejében is, ha annak testi és erkölcsi java kívánja: akkor nem az anya személyét, de csupán a természet ösztönét lehet csodálnunk. Csak az a valódi, kifejlődött, szentelt anyai szeretet, mely az alárendelt dolgokat nem veszi tekintetbe, csupán a gyermek erkölcsi és lelki javát keresi. —

Ha ez igaz, akkor az is áll, hogy az anyai ösztön magábanvéve nem tarthat igényt egy erkölcsi érzelem méltóságára, s bármily szép és csodálatraméltó legyen is annak nyilvánulása, még sem bír hatalommal: megfelelő hajlamot ébreszteni a gyermekben. Ezen érzelem ellenben későbbben, — ha amaz anyagi gondot teljesítette, melyet a gyermekség gyámoltalansága igényel, — káros hatást is gyakorolhat.

Ez fejti mag ama közmondássá vált tényt: hogy az elkényeztetett gyermekek rendszeren önzök; más szavakkal így lehet azt mondani: ők öntudatlanul fogadják el a szenvedélyes szeretet kifejezését, s ezért nem viszonzozzák sem szeretettel, sem hálával.

Figyelemreméltó az, hogy valami befolyás által előidézett hatás, természete szerint, éppen a befolyás természetének megfelelő. S ez lehet ama ténynek alapja, hogy a szenvedélyes majomszeretet és elnézés, melyet semmiféle morális erő nem gátol nyilvánulásaiban, nem idéz elő megfelelő szeretetet, sőt inkább hidegséget és közönnyt. Itt a hatás természete — a befolyáséhoz hasonló. — A befolyás önző természetű, — a hatás szintén az önzés nyilatkozata; hálátlanság és engedetlenség. Az erkölcsi elv ellenben önzetlen módon nyilatkozik, mert véleményem szerint, egyedül az anya ismeri az áldozat nagyságát, melyet az ösztönszerű szeretet elnyomása igényel. Itt is megfelelő a hatás; az önzetlenség nyilatkozata: engedelmesség és háladatosság.

Az ösztönszerű szeretet minden anyánál feltalálható, s a mennyiben szenvedély, nincs semmi érdeme; ezzel csak akkor bírhat, ha a morális érzellemmel egyesülve, erénynyé vált.

Az ösztönszerű szeretet köre az anyagi fentartás, és nem a szeretetnek morális fejlesztése; ha azt követelnők tőle, oly feladattal biznók meg, melynek megfelelni képtelen.

Nagyon gyakran halljuk az anyákat arról panaszkodni, hogy nem képesek valamit gyermekeiktől megtagadni, s irányukban némi morális kényszert alkalmazni, — mert oly fölötté szeretik őket, — pedig mily nagy tévedés az! Nem a gyermek, — de saját énje iránti vak-szeretetből enged mindenben, — nehogy kénytelen legyen ösztönét legyőzni, mely — mint minden szenvedély — kielégítés után sovárogo. Csak azon anya bírja a

morális anyai szeretet szellemét, ki nem csak anyagi, de morális, áldozatokat is képes gyermekeiért tenni; a természeti ösztön arra készíti, hogy anyagi jóllétét, kényelmét feláldozza, — de az erkölcsi elv bírja rá, hogy gyermekei iránti káros, oktalan elnézéséről és engedékenységről lemondjon. A ki erre nem képes, jobban tenné, ha soha sem vállalna magára ily fontos kötelemeket, mert úgy jár, mint az, ki tornyot kezd építeni a nélkül, hogy kiszámította volna, mennyi költségbe fog kerülni?

A nők tehát ama korlátlan befolyást, melyről előbbeni fejezeteinkben szóltunk, nem az ösztönszerű, de a morális anyai szeretet által nyerik meg. Ennek létezése bizonyított logikai következtetések és történelmi tények által; de hogy hivatását teljesíthesse, az anyáknak ismerniök kell létezését és saját, belőle eredő felelősségüket. Ezen befolyás nem áll azon tehetségéből, hogy a gyermekeknek valamit magyarázzanak, őket tanítsák; két főtámasza az *önmegtagadás* és a *példa*. Mindakettő feltételezi az önfeláldozás szellemét, ama szellemet, melynek vezérlése és kifejlesztése képezi a női nevelés főfeladatát. Ez áldozatokat kíván, oly áldozatokat, melyekre az ösztön soha sem birandja rá a nőt, s melyeket maga a morális szeretet sem tesz könnyüvé.

Szóval, ez önmegtagadást igényel nemcsak anyagi, de szellemi tekintetben is; s még egyszer mondjuk: egy nőnek sem kellene oly felelősségteljes kötelemeket magára vállalni, míg azoknak nehézségét fel nem ismerte és teljesíthetési tehetségét szigorun meg nem vizsgálta.

Nap nyugtakor.

A nap leszállt . . . mi nyomdokába támad,
Sötétes árny, mely a világra néz.
Ugy reszketek . . . mi gyujthat engem lánggra?!
Mely átöleljen — merre van a kéz?!
— Jer mellém, lelkem égő napvilága!
Legyen sugár, mely mellettem viraszt;
Sötét éj volt idáig ugyis éltem,
Ez tán el fogja feledtetni azt.

Lelkemnek égő napvilága?! . . . oh nem!
Lelkem keserve, gyásza vagy te most;
Sirj, sirj, ha tudsz, hogy tiszta könnyeiddel
E vérző, fájó sebeket lemosd.

S ha van hited még — csak egy csepp — az égben,
Mit annyi szélvész sértetlen hagyott,
Vidd azt egész az Isten zsámolyáig,
— Talán meglátja, mikor te vagy ott.

Panaszkodom, sebekről szól beszédem . . .
— Te mondtad, ugy-e, a világ mi szép!
Ott voltam én is, égve, szomjuhozva,
S üritve rá a feledés vizét;
Ott voltam én is . . . miért voltam ottan?!
— A sziv nyugalma, tanulni nagy ár . . .
Oh Istenem! mi volt nagyobb csapásod,
Hogy oda vittél, vagy hogy ott hagyál?!

Milljó van ott, ki küzd, mert élve hajtja,
És egytül-egyig mind éhen hal el;
Milljó van, ki csak egy virágra vágyik,
S lábbal tapossa mégis, hogyha lel.
Milljót gyötörnek örült balga vágyak,
S a por, mit vernek, szemekbe vág;
S mikor sötét már a fény is előttük,
Sirnak, hogy nékik nem ez a világ!

Jer mellém, hagyd e rohanó világot!
— Az itt feledt, s te értte szomjazol?
Ne lásd a kint, a könyvet, mely nyomába
Elhagyva jajgat, kérve panaszol.
Szegény leány te! az idő ez itten,
Mely milliókat ostorozva hajt;
Az ár szilaj, s — te roskatag teremtés!
Te vágyakoznál változtatni rajt?!

Itt küzdeni nem a te hivatásod,
Kit összetörhet egy kicsinyke hab;
Más ég alatt keress te kört magadnak,
Mely csöndesebb, de a mely boldogabb;
A mély sebet, mit büszke bércznek ormán
Mennykő-csapással végzet keze vés,
Sziklával egykor be lehet temetni,
Egy kised porszem oda még kevés.

Kicsinyled azt a tündérszép világot,
Hol két mosolygó szem tekint le rád!
— Oh lányka! a mit két meleg kar átfog,
Nincs neked annál melegebb hazád!
Ennek van enyhe, nyugodalmas árnya,
Mely vész között is mindörökre véd;
S lesz nem-mulandó, tiszta boldogsága,
Ha azt, ki adta, boldoggá tevéd.

Jer hát velem! . . . e sivatag között is
Merül fel néha egy-egy hús liget;
Nézd: itt is, ott is, — választhatsz közüle,
S szived legjobban tudja, melyiket.

Az ár lezúg, — mely bősültebbé tette —
Maga a szörnyü fürgeteg el-ül,
S mi majd beszélünk sirva, mosolyogva
Az elvihartzott bús napok felül!

Udvardy Géza.

Mirabeau életéből.

Párisban volt egy helyiség, melyben a nagy forradalom hősei tartózkodtak. Ez egy kávéház volt, *Café Procop* czim alatt, hol később vérengző gyilkosságok is hajtottak végre, midőn a fellázadt pártok megszüntek emberi méltóságukat fenntartani és a guilotin kezdetleges működése a kedélyekbe gyilkolási ösztönt hintett.

Az 1788-ik év márczius 18-ának estéjén egy nagyobb összejövetelt tartottak itt a demokratiai elvek fővezérei. Ezek közt volt *Desmulus Camille*, *Fabre d'Englantine*, *Manuel*, *Danton*, *Chenier*, és *Mirabeau* gróf, ki a nemesi rend által nem választatván meg a birodalmi gyűlés követjeül, megsértett becsvágyból a legnagyobb ellensége lön az aristokráciának és a királyságnak. Jelen volt még ez összejövetelen *Barnave* és *Beaumarchais*, a híres vigjátékiró. E férfit egész Franciaország roppant elmés és emberismerő egyénnek tartotta, kinek társaságban elmondott élceit feljegyzések után összegyűjtve ki is adták két kötetben.

Beaumarchais és *Mirabeau* gróf bizalmas, meghitt viszonyban állottak egymáshoz. Midőn e helyen találkoztak, nyájasan üdvözölték egymást és kezet szoritottak.

Beaumarchais észreuvé azonban, hogy a gróf igen szórakozott és levert: szelid barátsággal kardé tőle, ha nem akarna-e whistezni.

— Most nem, — válaszolt a gróf, — különben sincs a játékban szerencsém.

— Annál több van talán a szerelemben? Nemde gróf ur? — jegyzé meg tréfásan *Beaumarchais*.

— Oh igen! — lön a hidegvérü válasz, — hisz első és második szerelmem börtönnel fizetett s a harmadik majdnem vérpadra vitt. Ezek valóban rendkívüli szerencsére mutatnak! Nemde kedves barátom?

— Mindenesetre, kedves gróf ur, — felelt *Beaumarchais* kifejező elmésséggel, — mert csak a veszedelmes embereket teszik el az utból, míg az együgyü jámbor ficzkókkal senkisémet törődik s járhatnak kényök, kedvök szerint.

— Igaza van, — mondá *Mirabeau*, — de most egy kérésem van önhöz. Máskor szívesen szolgálatára állok a whistben, de most legyen szíves engem hazafelé kísérni és én mondok az uton önnek valamit, a mi bár nem fogja önt érdekelni, mégis különösnek fogja találni azt.

— Örömmel cselekszem és előre meg vagyok győződve, hogy a mit a gróf mond, az engem igen érdekelni fog.

— Hátha azt mondanám, hogy szerelmes vagyok?

— Oh, az engem igen érdekelne!

— Például miként?

— Már csak azért is, mert meglehet, hogy a gróf épen az én kedvesembe szerelmes, a mi azonban igen hizelegne nekem. De meg azért is, mert így magamat segédeszközül ajánlanám fel önnek, és én ezt igen szeretném.

— Ön igen udvarias. Azonban kíváncsi vagyok tudni, miért szeretne ön segédkezet nyújtani, nekem?

— Mindenkinek és nem csak önnek, grófom, kinek jóizlésében előre is meg tudok nyugodni; kivévn, ha ez a jóizlés tárgya nem épen az én szerelmem ideálja.

— De mit használna önnek mások jóizlése, ha ön csak segédeszköznek ajánlkozik?

— A mire én ajánlkozom, annak meg is felelek, de azt ne kívánja tőlem senki, hogy a mire én nem ajánlkozom, az ne lehessen.

— Nem értem önt. Magyarázza meg, kérem, e rejtélyes szavak igaz értelmét, mert különben lehet, hogy félreérttem önt.

— Semmiesetre! A gróf engem igen jól ért, ha nem is akar érteni. No én csak azt akartam megjegyezni, hogy én szeretem a szép nők társaságát s mint szerelmi közbenjáró ezt élveznem is lehet.

— Azt megengedem, hogy a szép nők társaságát ily uton élvezheti, de ön sokkal önzőbb, hogysen ezzel megelégedjék s így ön másra is célzott elébb, bár, megvallom, hogy egyebet ritkán talál olyan ember a nőknél, ki segédkezet híven használja és minden más efféle megbízásokat becsülettel végez. Már pedig ezt én föltételezem önről.

— Köszönöm kedves grófom. Ezt el is vártam, hanem azért vannak nők, és pedig legtöbben, kik daczára, hogy szívesen vesznek valakitől szerelmi híreket és örömet látják őt közvetítőül működni a szerelemben, ha e valaki a mellett csinos és okos ember, úgy ama szerencsétlen epedőt kevésbé fellelve, néha bizalmukkal is megajándékozzák őt. A nők bizalmához pedig nagyon közel van más egyéb is s csak az illető ügyességétől függ e más egyébrek is birtokába jutni.

— Nemde a szerelmet érti ön e „más egyéb“ alatt s így ön, kedves barátom, *vetélytárs* is szeret lenni? Különben igaza van, a mennyiben erre önnek teljes joga van, főkép ha ígért kötelmeinek eleget tőn. Hanem, ha jól emlékszem, ön elébb azt jegyzé meg, hogy e *vetélytárs*-szerepre csak csinos és okos emberek hivatvák. Tehát ön ilyenek tartja magát?

— Nálunk férfiaknál a csinoságot nem annyira az arc szép vonásai, mint a külső választékosság és a modor gyakorlottsága képezi. Én pedig, hála jó sorsomnak, bírok annyi költséggel, hogy magamra *választékos* ruhát szabassak, és erre nézve *szabóm* nyújtja a legtöbb segítséget, a minthogy ő igen jól érti e ruhacikknek szabását. Modorom elég routinnal van szintén felruházva, mert tudja kedves grófom, hogy a szinpadí élet,

hol én eleget mozogtam, önkénytelen birtokába ejt ennek. Oh, én nem vagyok önhitt!

— Jól van, jól, — szólt mosolyogva Mirabeau ez elmés indokolásokra, — de ön *okosnak* is állítja magát?

— Nemde gróf ur azt tarja *okos* embernek, a ki ha játszik, sohasem vesz, ha nem is mindig nyer?

— Valóban az nem számár, sem bolond ember, csakhogy ez a *szerencsétlenség* is függhet, mely némelykor a legeggyűgyűbbnek is szünetlen sarkában van, — mondá Mirabeau figyelő enyelgéssel, várva, mikép találja fel magát elméskedő kísérfője.

— Hát nem tudja ön, kedves grófom, — szóltott Beaumarchais találó megjegyzéssel, — hogy az *okosság* a mai világban csakis a *szerencse* kíséretében válik azzá, s hogy a *nagy* embereket mindenik bolondnak tartja, ha *sikert* nem tudnak felmutatni? Én is csak szerencsémnek köszönhetem okosságomat, mely — hála a jó szellemeknek! — eléggé híven viseli magát irányomban. Nekem jóbarátom a *siker*!

— Ön csakugyan nem hagyja megzavarni magát, — mondá elismerő barátsággal Mirabeau, — de félre most a tréfákkal, ha úgy tetszik. Én szeretnék önhöz bizalmasan szólani. Arról azonban előre is biztosíthatom, hogy nem számítok önnél semminemű szolgálatra, s hogy . . .

— Ah, tehát féltékeny is tudna lenni kedves grófom? — vágott közbe csintalan szívélyességgel Beaumarchais.

— Épen nem, és csupán azért jegyzém meg ezt, mert ohajtom, hogy önzetlen őszinteségemről legyen meggyőződve, melylyel nem szoktam igen bőkezű lenni.

— Igen lekötelez, kedves grófom, — mondá Beaumarchais komolyabb bensőséggel, — hanem azért engedje eltalálnom, hogy a mit mondani akar, az nem más, mint egy újabb szerelme. No, no én látom az ön szemeiből, és pedig azt hiszem, hogy sokat látok. Önnek igen szerelmesnek kell lennie. Hehehe! csak szóljon kérem. Én föltötte nagybecsülöm az ön bizalmát.

— Igerje meg azonban, hogy ön nem közli e titkot harmadikkal.

— Szavamat adom önnek, gróf!

— Tudja meg tehát! Én tegnapelőtt színházban valék és minthogy páholyom az udvari páholylyal épen szemközt van, megláttam a . . .

— A királynét ugy-e? Mondhatom önnek, hogy nem csoda, ha szerelmes lett belé. Ó egy meseszerű, isteni alak!

— Valóban kedves Beaumarchais-m, ő egy isteni alak!

— Ez a rendes felkiáltás, midőn egy nőbe beleszeretünk. De csak tovább, tovább, kérem.

— Hígye el ön, hogy a királyné szépsége annyira megzavarta belső lényemet, miként azt kell hinnem, hogy eddig sohasem szerettem igazán, s hogy most estem törébe ama lélekrázó, örült szenvedélynek, melyet szinpadjainkon látunk

lejátszatni, de melyet az életben nem ismerünk. Én nem vagyok már gyermek és szerettem más-
kor is, hanem most éjem napom örök zaklatottság
és belső küzdelmek között foly le. Valóságos
gyermek vagyok, ki egy perczben sir és a másik-
ban már mellénygombjaival játszik; egy percz-
ben pillangókat kerget s később komoly illető-
dással bámulja a futó fellegeket, melyek szívé-
ben ismeretlen érzelmeket keltenek... olyan
vagyok....

— Ah! grófom, — vágott közbe Beaumarchais,
— hisz ez rajongás. Ez valóságos mámoros álla-
pot, melyre jó volna egy kis békés álom, vagy
akarom mondani: egy kis kiábrándulás.

— Az nem lehető, szolt Mirabeau határozott
hévvel, — az már késő! E mámor elüzi az álmot;
e rajongás erősebb az értelemnél; ez állapot erős
kalitka, melyből csak az ő keze szabadíthat ki,
hogy szilaj vergődésében össze ne törjem ma-
gam benne! Oh barátom, én nagyon szeretem a
királynőt!

— De hát mi gyújtá önt annyira lángra? Hisz
egy nő külső kecsai ön előtt nem lehetnek elég
eszközök arra, hogy önt ily imádásra keltsék.

— Nem is annyira a külső kecs, mint egy ta-
lálkozó pillanat, egy tekintet kifejező ereje volt,
mi engem ily lázas eszményi szerelemre gerjesz-
tett! ön még nem tudja, hogy egy izben, — nem
tudom véletlenül-e — tekinteteink találkoztak s e
percz oly magas gyönyört nyújtott nekem, mely-
től az első pillanatban szinte megijedtem. A ki-
rályné e hatást észrevevé és az első felvonás után
magához intvén a király főszertartó-mesterét
Brezé marquist, tőle azt kérdezé: ismer-e engem.
Brezé kissé rövidlátó lévén, látcsövét irányozá
felém. Ezután a királyné felé fordult s úgy rém-
lett előttem, mintha nevemet kimondta volna. A
negyedik felvonás kezdetével a királyné rám veté
szemét. Arczvonásaiból oly valamit olvasék, mi
az érdek viszfényét megközelíteni látszék. Mielőtt
odahagyá a színházat, futólag ismét átpillantott
páholyomba. Oh, csodálja most kedves barátom,
ha én meg valék fogva.

— Beszéljen még, kedves gróf, beszéljen, —
mondá Beaumarchais sarcasticus mosolylyal, —
önt hallgatni nekem valóban igen nagy élvezet.

— Ön philozophál, hanem azért nem hűt le
bennem legkisebb hevet sem. Az okoskodást én is
szeretem, de a szerelemben az nem egyéb, mint
szalmagát a rohanó ár ellen, mely egy pillanatra
feltartja azt, hogy annál rohamosabb erővel zu-
hogjon tovább. Másnap reggel, titkos sejtelemtől
és a remény előérzetétől ösztönözötten sieték a
tuillériák kertjébe, midőn még a félváros álomba
merülve, és a kertben egy élő lény sem volt. Eljéd-
tem belé, midőn a *d'horloge* pavillon erkélyén a
királynét meglátám. Azon pillanatban, melyben
engem észrevőn, egy fehér rózsza hullott kezei
közül le a földre lábaimhoz! Hirtelen felvevém és
— megcsókolám.

— És látta ezt a királyné?

— Gyanitom, hogy látta, mert kegyes mosoly

vonult ajkaira. Még egy pillanatot vete reám s
eltűnt. E rózsza azóta legdrágább kincsem. Nézze,
kedves barátom, itt hordom keblemen.

Ezzel felnyitott pár gombot mellényén, és a
rózsza csakugyan ott volt.

— Ezt valóban nem hittem volna. De ki is
hinné, — mondá Beaumarchais komoly bensőség-
gel, — hogy *Mirabeau*, a párisi delnök Caesarja,
Romeo is tudna lenni?!

— Gunyolódjék ön felettem. Kaczagjon ked-
vére, de a királyné az, ki pilláimról elüzi az álmot,
és ha elszunnyadtam, álmaimat lengi körül, mig
ébredésem első pillanata is az övé! Én ugy érzem,
— daczára minden eddigi észszerűségemnek, mit
a szerelemben vittem, — hogy ő lett egész jövőm,
egész életvágym első és egyetlen fenntartója. Ne
higye kedves barátom, hogy áltatom magam,
mert annyit határozottan mondhatok, hogy nem
vagyok a magamé, mióta őt láttam s különösen
mióta e rózsát birom.

— De az a fehér rózsza nem hullhatott-e le
esetleg?

— Szivem azt sugallja, hogy *nem*.

— Ám higye önt azt, de én mondom, hogy
ön csalódlk, mert a királyné igen arisztokratikus
szellemű és jobbágysai közül nem hiszem, hogy
tudna valakit magához felemelni, ha mindjárt
szeretné is.

— Hiszi ön? Hát Erzsébet királyné nem ke-
gyelte-e Leicestert és Essexet?

— Ne feledje ön, hogy Mária Antoinette nem
Erzsébet, Mirabeau pedig nem Essex, sem Lei-
cester.

— Barátom, én megvallom, hogy magamat ha
nem is emelem felül e jó embereken, de mindket-
tővel egyenrangba helyezem, főleg a mai idők-
ben.

— Igaz, igaz, de hát végre is mit szándékozik
ön tenni?

— Közelébe ohajtok jutni s ezt önnek kell
valahogy kieszközölnie, ha le akar kötelezni. Ön
a közvélemény szerint tágas világ- és emberisme-
rettel bír, azonkívül gazdag élczü és rendkívüli
ügyességű férfiú; a cselszövények mesterségét
érti. Tanácsoljon tehát, mivé legyek, hogy ezt
elérhessem?

— Mutassa be magát, gróf ur, a királynál.

— Azt nem tehetem, mert ezzel gyanut ébresz-
tenék és veszélyeztetném népszerűségemet s mert
én ugy szeretnék beszélni a királynéval, hogy azt
harmadik ne lássa.

— Ugy egy versaillesi udvari kertész bará-
tomhoz utasítom, ki jó szóért kieszközli, hogy ön
a trianonba juthasson, hol a királyné néha órákat
szokott tölteni egyetlen udvarihölgy kíséretében.
Én különben önt, mint különös virágkedvelőt
fogom neki bemutatni. A többi az ön dolga.

— Köszönöm. Fogadja előre is kézszerításo-
mat. De sziveskedjék találkozási helyet kitűzni,
hol holnap déltájban találkozunk.

— A „Café de Foy“-ban. Egyéb megbízása
tehát nincs számomra, kedves gróf ur?

— Legfelebb még arra kérem, hogy ha ön bejuthat a királyi udvarba, mit önről föltételezek, úgy dicsérjen el engem a királyné előtt, mint igen okos államférfit és titoktartó jellemet.

— Meg fog történni, gróf ur, de aztán ne nehezteljen, ha én jobban *otthon* leszek, mint ön, a királynénál.

— Nem tudom elhinni. De most Isten önnel. Kezet szoritottak és elváltak.

Harmadnapra e beszélgetés után, a *trianon* egyik növénykertjében egy óriás narancsfa alatt két nő reggelizett. A királynő és egy udvarihölgye, madame *Campan*.

— E barling (Amaranth), — mondá madame *Campan*. — eszembe juttatja azon lovagi rendet, melyet *Krisztina* svéd királynő azon udvari tisztjei számára alapított, kik fogadást tettek, hogy nőülni sohasem fognak. Ez *amaranth*-rend jelégéje ez volt: „Doux souvenir, qui ne doit pas mourir.“

— Önnek történeti ismereteit bámulom, csaknem minden növényről tud ön nekem valami érdekést mondani, — jegyzé meg a királynő, — de vajjon a fügefáról tudna-e ön valami érdekést mondani?

— A fügefa leveleit *Syrakusban*, mint Montesquieu „*Esprit des lois*“ czimű könyvében írja, a kormány különösen arra használá, hogy midőn valamely, az államra nézve veszélyes elvű polgártól szabadulni akart, ily kézbesített fügefalevéllel adá neki tudtára száműzetését.

— Oh bár most is hatalmában állana az államnak így távolítani el a haza gonosz fiait! De fájdalom . . .

— Bizzunk a jó végzetben, asszonyom! A lilium Franciaország régi czimere, az angyalok királyi pálczája s az ártatlanság jelképe.

— Bus sejtelmem nekem azt mondja, hogy liliumunk fehérségét nemsokára vér fogja pirosítani . . .

— Ne engedjen felséged ily eszméknek helyet elméjében. De mit is beszélünk ily sötét tárgyakról. Ott távolabb a virágházak előtt levő jáczintágyak oly szépek. Nem mennénk közelebb? Nem tekintenők meg?

Mária Antoinette felkelt és udvarihölgyét lassan elhagyva, a szabadba sietett. Eközben egy aranyhalakkal telt vízmedenczéhez közeledett, hol észrevétlenül egy magas, halvány férfit látott maga felé közeledni. Egyszerre előtte állt és reszkető kézzel egy fehér rózsát nyujt felé, és szólni kezd. Azonban észrevevén az udvarihölgyet, ki távolról közeledett, rögtön szaladásnak ered és távolról tekint visszafelé.

— Ismeri ön e férfit? — kérdé a királynő udvarhölgyétől.

— Nem ismerem, — válaszolt madame *Campan*.

— E rózsát bátorkodott nekem átnyujtani. De mi! most megállt és reánk tekint vissza. Mily arczátlanság, — mondá a királynő, és elhajitá kezéből a rózsát.

A rózsza adója ezt meglátva távolról, örülden rohant tova, míg becsvágyát halálíg érzé sértve.

E férfit Mirabeau gróf volt, ki e jelenet óta a királyi udvar legszenvedélyesebb ellenesévé lőn. Érzékeny büszkesége véres boszút forralt a király és királyné ellen. A forró szerelem lázas gyűlöletté fajult, mely gyűlöletét ügyesen tudta párthiveinek keblébe oltani.

Beaumarchais látva Mirabeau működését, hozzá sietett egy reggel, és mérsékletre inté.

Mirabeau megkínálta őt egy jó szivarral és nem felelt.

Beaumarchais ismétlé figyelmeztetését.

Mirabeau tüzzel kínálta barátját, hogy gyujtson rá szivarjára, de szót sem válaszolt.

Beaumarchais észrevév a körülményt, és tréfával vélt hatást idézni elő.

— El kell hinnem, — szölt, — hogy a nagy szerelmesek némák, s hogy szeretik a *füstöt*. Miért kínál annyira e szivarral?

— Mert jó illata van, — jegyzé meg Mirabeau czélzással, — és nem fog ártani szobámnak, hol én most *haszontalan* *kigözlögést* érzek.

Beaumarchais megérté a czélzást és szivarját meggyujtván, néhány perczig szóltan szivarozott. Aztán vevé kalapját és mielőtt távozott volna ezt mondá:

— Isten önnel! Ha majd újra találkozunk, akkor mondok önnek valamit, mi önt kibékíti a királynéval.

— Tud ön róla valamit? — kérdé Mirabeau lázas érdekeltséggel.

— Tudok, de most csak annyit mondok, hogy ha tudná, mi után fárad, úgy inkább papirost vagdalna.

— Ah! én már nem szeretem a királynőt! S most Isten önnel tehát.

Ez elválás után néhány napra 1788-ik év július 23-án a követek tanácsstermében Franciaországra nézve a legeldöntőbb órák folytak. XVI. Lajos váratlan megjelent ott, és trónbeszédében jónak látta inteni a követeket, hogy állásukkal vissza ne éljenek s rendületlenül ragaszkodjanak a liliumok trónjához, és mit se kezdjenek, mi az országra veszélyt hozna.

Erre ingerült boszu sugárzott Mirabeau arczáról.

Nemsokára XVI. Lajos odahagyá a termet, melyre rögtön Mirabeau lépett a szószékre s oly szónoklatot tartott, melynek mindenszava mennydörgésként hangzott az udvari párt fülébe.

Ezután *Brezé* marquis jelent meg, mint királyi küldött s jelenté, hogy ő felsége a gyűlést befejeztesse nyilvánítsa s eloszlását rendeli el.

Már hódolni akart a gyűlés, midőn a harmadik rend képviselői közül feláll *Mirabeau* és a rémletes csendet e vészjósló szavakkal szakítja félbe:

„Allez, dir à votre maitre, que nous ne quitterons nos places, que par la force des baionnettes.“ (Menjen, mondja ön urának, hogy mi csak

szuronyok által kényszerítve fogjuk elhagyni helyeinket.)

Brezé marquis elvitte a királynak a hirt s a gyülekezet Mirabeau szilárd szavaitól feltüzelve egyhangulag elhatározá, hogy csak *szuronyok* által kényszerítve fogja elhagyni a termet.

E naptól kezdve, melyen Mirabeau felszólalt, a forradalom óriási léptekkel haladt kitüzött czélja felé.

Mirabeau később megbánta e tettét s mindenkép igyekezett a régi hangulatot visszaállítani, de már elkészt. Ekkor mondá ki azon jóslatát: „*La revolution de France fera la tour de l'Europe.*“

Az 1791-ik évi ápril 2-án Párisban azon hirre ébredtek, hogy Mirabeau, a fiatal szabadság elpártolt hive, rögtönhalállal mult ki.

Állíták, hogy *mérgezés* által, mit a történelem ha nem is igazol, de határozottan nem tagad.

Ily nagy ember élete is tele van néha szenvedélyekkel és botlásokkal.

Az a szerelem! Az a szerelem! . . . B. A.

A n ő k r ő l.

Ferenczy Teréz.

Oh szerelem, édes szép gyilkosom,
Add méregkelyhed, add, megcsókolom!!

Énekli a költő bus, megcsalatott szí-
vel, midőn nem maradt más vigasztalóul,
csak a — *toll*, a melylyel keservét leírja.

Ferenczy Teréz verseiben észrevehető a
világfájdalom. Örökösen a halált énekli meg.
A megcsalatott szív egész buját önti verseibe.
Folyvást fájdalomról beszél és ez az ő *köl-
tészete*. Ő maga is bevallja ezt eme soraival:

Ha elvennétek fájdalmaimat,
Az életre több semmi sem marad.
A mi költői, a mi szép lehetne.
Mint csillagnak a sötét éjszaka,
Oly szükséges szívemnek bánata,
Melyben ragyog éltém költészete.

Az ő költészete tehát a bánat, a fájdalom
leírásában áll. Alig van pár verse, melyben
a halál ne jönne elő. Folyvást arról ábrán-
dozott, arról irt. A megcsalatott, fájdalmas
szívnek mi is marad hátra vigasztalóul? —
csak a halál. És ez fenséges egy valóság. Ez
képes a fájdalomnak véget vetni; képes egy
életet, egy mozgó lényt semmivé tenni, a
mely pár perczzel ezelőtt még mozgott,
— élt.

És öneki ez adott alkalmat költőnévé
lenni. Ki kelle önteni keservét, és ő ezt dal-
ban tevé. Mindenik költő megénekli azt, a
mit legjobban szeret, a mi után vágyik, és ő
igy énekelte meg a *halált*.

És versei ezért szépek, ezért meghatók,
mert valódi érzéssel vannak írva. Minden
legszebb akkor, mikor természetes.

Az emlékker ek, miket halálára legjele-
sebb költőink és költőnőink irtak, oly szépen
örökítik meg emlékét. Egyik (Lisznyai Kál-
mán) azt írja, hogy ő sir, és fájjalja a köl-
tőnő kimultát, míg a csillagok örülnek azon,
hogy egygyel többen vannak.

A másik (Zalár) milyen szépen énekli
meg e következő soraival:

.....
S elindultál, hogy nyugalmat találj . . .
De vajjon hol találad?
Melyik csillagban van boldog hona?
S ráismeresz e, ha látod?
Nagy tenger az ég . . . hogy mertél magad
E nagy tengerre szállni?
Nem fogsz-e az első csillagban már —
Hogy megpihenj — kiszállni stb.

Egy költőnő (Majthényi Flóra) az írja
róla, hogy ebből a metsző sors szele által
ledőlt virágból a szép kikelet talán egy szép
bájós virágot fog fakasztani. Ez ifju virág-
ból, melynek a szirt olyan zord volt.

Egy költő (Bulcsu Károly) emlékverse
utolsó soraiban így szól:

.....
Az én lelkem töled el nem szakad,
Habár te porlasz rideg föld alatt,
Ki égbe vitted ifju éltedet,
Alant hagyád kinod — költészeted.

Ezzel is ki van fejezve az, hogy a Fe-
renczy Teréz költészete — *kin, fájdalom*, ez
otthonos vendég, mely ha egyszer valahová
befészkel magát, nem igen lehet azt onnan
kiverni.

Ferenczy Teréz *Nógrád*-megyében *Szé-
csény*-ben 1830-ban született, hol szülei nem
a legfényesebben ugyan, de mégis kellőleg
művelék ki. A gyermekleánya lassankint
fejlett s szabad óráit olvasással töltötte el,
mert az olvasás szenvedélyei közé tartozott.
A híres szobrász *Ferenczy István* nagybátyja
volt. Még leánykorában megismerkedett
kedves, megboldogult költőnk Lisznyai Kál-
mánnal, mi költői hajlamának kifejlesztésére
nagy befolyással volt. Így dolgozott lassan-
kint irodalmi munkálatokat is, melyek a
szépirodalmi lapok hasábjain jelentek meg,
s ott tetszéssel fogadtattak. Gyakran ábrán-
dozott magányában egy ábrándkép után,
kit még nem talált fel. Ez ábrándkép egy
ifju volt. És végre feltalálta, de az eszmény
hütlensége mély benyomással volt érzékeny

lelkére s megfogamzott agyában a setét gondolat, ifju életének véget vetni. Ezentul irta aztán világfájdalmas verseit, melyekben örökösen a halál fordul elő. A fiatal leány lantjának keserves hangjai szájalomra képesek indítani az embert. Hogyne? — egy fiatal leány, ki alig élt pár évet, hát már a halálról ábrádozzék?

És e sötét gondolat nem hagyta őt nyugton. Vele feküdt le és vele kelt fel. Hü társa volt mindenütt és nem hagyta el. „Inkább a halál, — gondolá, — mint az élet öröme nélkül“ és megírta hattyu-versét. Azután imázott egyet. Kezébe vevé *Czakó* képét, másik kezével pedig eldurantá a pisztolyt, melynek golyója szíven találta a genialis költőnt . . . Ferenczy Teréz nem volt többé. Lelke elszállt s csak emléke maradt közöttünk, mig művei megörzik halhatatlanságát.

Mindenesetre sötét elhatározás egy fiatal leánytól, hogy véget vessen életének. De a boldogtalanság egész valójában állt előtte, mely őt majd egész életén keresztül fogja üldözni, tehát inkább választá a gyors halált.

Tervének kivitele 1853. május 23-án történt, midőn még csak 23-éves volt. Pár nap előtt „*Szobrász bátyámhoz*“ czim alatt irt egy bucsudalt, melyben megénekli pár nap mulva bekövetkezendő halálát.

Utolsó költeménye a „*Pacsirta*“, melynek utolsó sorai ezek:

Csak arra kérlek én
Természet dalnoka,
Ha föld alatt leszek,
Repülj a siromra.

Ott zengd el a nagy bút,
Mely engem sirba zárt — —
Ott köszönts d naponkint
A kelő napsugárt.

Költeményeinek nagy részét Bulcsu Károly adta ki 1854. „*Téli csillagok*“ czim alatt.

Nyugodjék békével a sokat szenvedett költőnő sírjában!

Malvina. (Dukai Takács Judit.)

A pár évtized előtti zsebkönyvek- és hirlapokban, — ha azokat t. olvasónőim olvasták, — kétségkívül találkoztak *Malvina* verseivel, melyen bizonyos kedélyesség ömlik el, mely őt a magyar haza elsőrendű költőnői közé emelte.

Vannak emberek, kik azt mondják, hogy

ha a nő költőnő, akkor nem lehet jó háziasszony, és viszont ha jó háziasszony, nem lehet jó költőnő. Ezen véleményt czáfolák meg halhatatlan Kazinczyk „*Malvinához*“ intézett azon sorai, melyben azt fejezi ki, hogy a költőnő lehet jó feleség, anya és honleány. Ezen soraival egyuttal buzdítani akará Malvinánkat a további munkálkodásra.

Azonban térjünk át költőnők életrajzára.

Dukai Takács Judit (Malvina) 1795-ben *Vas megyében*, Dukán született, hol már kora ifjuságában foglalkozott az irodalommal s ezt mind az akkori jeles költők művei olvasásának köszönheté, melyek élénken véssdtek emlékébe s megpróbált ő is írni. Első zsongéját megmutatva atyjának, általa buzdított a további írásra. A gyermekleányka ezután még többet irt, melyekben a természet szépségeit énekelte meg, mely mindenestre eléggé érdekes tárgy. Hogy a természet szabadon szemlélhesse, gyakran kijárt a szabadba s kereste az árnyas, sötét helyeket, az erdők mélyét, miknek szépségei már magukban képesek az emberben bizonyos költői hajlamot ébreszteni fel.

Mikor költőnők nyilvánosan fellépett az irodalom terére, felvette a *Malvina* álnevét, melyet mindvégig meg is tartott.

A fiatal költőnővel csakhamar sietett az akkori irodalmi kör megismerkedni. A fiatal leányra ez még nagyobb buzdítás volt, hogy tovább munkálkodjék.

Malvina nem csak mint költőnő, hanem mint a szegények jóltevője is megemlítendő. Érzékeny szíve volt, mely mindjárt megeseget a nyomor szemlélésén.

Egy izben épen sétáját tevő s költői gondolatokkal volt elfoglalva, midőn ezekből egy fiucska sirása zavarta fel.

Részvételtjesen ment az ut szélén nyöszörgő fiucskához, kinek testét alig bírta elfedni a rajta levő pár rongydarab.

— Hogy hívnak fiucskám? — kérdé — s mi bajod?

A fiucska felnézett reá.

— Pistának, kisasszony, — szólt nyöszörgő hangon — éhes vagyok, mert már két napja nem ettem semmit.

E pillanatban pár földmivelő jött az uton.

— Nincs valamijök, a mit ennek a szegény fiunak éhsége lecsillapítására adnék. Adjanak egy darab kenyeret, én megfizetem.

— Szivesen, kisasszony, — felelék azok, — a megfizetésről pedig szó csincs. Szivesen teszünk mi mident a kisasszonyért és a szegényeket is szeretjük segíni.

Ezzel a szegény fiúnak egy darab kenyeret adtak.

— Jer velem, — mondá az egyik földmivelő, — én felfogadlak téged, annyit csak fogsz dolgozni, hogy a kenyeret megérdemeljed.

A fiu felkelt s örömtelt szemekkel nézett körül.

— Fogja jó ember, — mondá Judit, — néhány darab ezüstpénzt adva át a földmivelőnek, — vegyen rajta a szegény fiúnak ruhát.

Ebből láthatjuk, hogy mily jó szive volt!

Legtöbbet 23 éves koráig irt, melyek közül nem mind jelent meg. Ő nem csak a lapok, hanem maga számára is irt, melyek csak *Göndöcz Ferenczhez* való férjhez menetele után jelentek meg, — midőn házi dolgokkal levén elfoglalva, nem szentelhetett annyit muzsájának, tehát azokat adá a lapok számára.

Göndöcz Ferenczcel 1818—1830-ig, tehát tizenkét évig élt boldog házasságban, ekkor férje meghalálózva, özvegyen élte napjait.

Egy napon csinos, nyalka magyar leány lépett be hozzá.

— Jónapot tekintetes asszony, — mondá, mialatt kezeit megcsókolta, — én vagyok az a szegény árva fiu, kit husz év előtt nem hagyott az árokban éhen meghalni. Eljöttem megköszönni jószágát. Most a magam gazdája vagyok. Szolgálatom által megtakarítottam valamicskét, aztán meg is házasodtam, a feleségemmel is kaptam valamit, hát csak megélek valahogy.

Malvina kimondhatatlan boldognak érzé magát, hogy ő valakinek megalapítá boldogságát.

1832-ben ismét férjhez ment Patyi Istvánhoz, kivel 4 évig élt boldog házasságban, mert ekkor (1836. Szt.-György havában) meghalt e jeles költő és derék honleány, ki fiatal korában, míg a szerencsétlen *Ujfalvi Krisztina* élt, vele levelezést folytatott.

Első kísérleteiben szép gondolatok vannak kifejezve, de nagyon pongyola alakban s felismerhető bennök a népköltészet. Különben *Moreau*, *Jasmin*, *Sedaine* is hiresek

lettek azért, hogy a nép hangján tudtak énekelni.

Remélhetjük, hogy nemsokára Malvina összes költeményei megjelennek, mert kiadatlan költeményei az akademia kéziratrábában vannak letéve. Ezen költemények bizonyára kedvezőleg fogadtanának.

Szabó Sándor.

A növények mythológiája.

Milesz Bélától.

Mandolafa.

Phyllis Sithon thracziai király leánya volt, különösen szeretettve *Demophoon* által. Egykor a kedves ifjunak el kellett távoznia, mikor is *Phyllis* neki egy szekrénykét adott azon kérelemmel, hogy azt fel ne nyissa, csak akkor, midőn visszatérhetése iránt minden reményét elvesztette. *Demophoon* ígérete szerint nem térhetett vissza kedveséhez: *Phyllis* tehát kétségbeesvén, agyonszurta magát. *Demophoon* meghallván kedvesének szomorú halálát, felnyitotta a szekrénykét s azon pillanattól fogva a *Phyllis* szelleme elválhatlanul lengte őt körül mindaddig, míg egyszer hazatérhetvén, *Demophoon* az elhunyt kedvese sirján nőtt lombtalan mandolafát megölelte, mely azonnal kizöldült, kilevelezett s *Phyllis* árnyéka megnyugodott.

Sáfrány.

Smylax csinos ifju leányka volt, *Krokost* szenvedélyesen, de szerencsétlenül szeretvén, az istenek azzal együtt *sáfránynyá* változtatták.

Káka.

Pán és *Apollo*, — mindkettő szenvedélyes zenész — egykor zeneversenyre keltek ki. A vitában ítélő-biróul *Midas* választott. *Midas* a verseny végzödtével *Pant* valtotta győztesnek, ezért *Apollo* nagyon megboszankodott *Midásra* s neki számárfületeket növesztett. *Midas* nagy füleit süvege alá rejtette s a titkot egyedül *Kannetosz* nevű borbély tudta meg. Ez azonban csak kevés ideig tarthatta azt magában, de minthogy másokkal még sem akarta közleni, hogy attól mégis megmenekedjék, egy tó szélén gödröt ásott s abba sugá titkát e szavakkal: „*Midasnak számárfülei vannak!*“ A gödörből nemsokára *káka* nőtt ki, mely, mihelyt szél keletkezett, a borbély szavait mindig ismé-

telte s így Midas titkát aztán az egész világ megtudta.

A nyárfa.

A nyárfa eredete a következő mondatörtenettel van összekapcsolva.

Klymenének, Okean egyik leányának Heliostól, a napistentől, származott fia *Phaëthon* ifjává nővén fel, kételkedett abban, hogy ő a napistentől származott légyen, s hogy isteni eredetéről tökéletes bizonytságot szerezzen, felment atyjához s attól egy napra a nap szekérének vezetését kérte.

Helios vonakodott teljesíteni az ifju kérését s figyelmeztette a könnyen eshető veszedelmekre és szerencsétlenségekre; de végre engedett s kellő utasításokkal és oktatásokkal átadta fiának a gyeplőt. A vakmerő azonban alig indult meg a nap szekérével, a szerencsétlenség nyomban követte. A tüzes lovak nem engedelmeskedtek gyenge kezeinek, a gyeplőt nem tartotta eléggé keményen, úgy hogy a lovak kiragadták rendes utjából a szekeret s azzal a napot. Ott, hol közel járt a földhöz, elégett az, a hol pedig magasan ment, jéggé fagyott. E veszélyes zavar végpusztulást hozott volna a földre, ha Jupiter *Phaëthont* egy villámmal le nem sujtja s a nekiszilajult lovakat szét nem robbantja. Az apa és anya ez esetre keserves jajgatásban törtek ki, *Klymene* fájdalmában egyik örvöngésből a másikba esett. Heliosznak sok fáradságába került az elvadult lovakat ismét összeszedni és befogni, hogy a felbomlott rendet helyrehozza s nélkülözhetetlen hivatalát ismét helyesen teljesítse. A szerencsétlen ifjunak bus nővérei, kik testvérök holttestét a Pó hullámaiban megtalálták, a szánakozó istenektől *fekete nyár-fákká* változtattattak. Mint ilyenek is folyvást zokogtak, sohajtoztak s aláhulló könyeik mind megannyi borostyánkővekké változtak.

Szederfa.

Pyramus, a legszebb ifjak egyike és *Thisbe*, csinos fiatal leány, ugyanazon épületben laktak, csak egy fal választotta el egymástól őket. E közeli szomszédság már mint játszó gyermekeket a barátság legszorosabb kötelékeivel fűzte egymáshoz, mint ifjakat pedig leghivebb szerelmesivé tette egymásnak. Szüleiik azonban egyáltalában nem akarták, hogy ők egymáséi legyenek s a mennyire lehetett, akadályozták találkozásukat. A szerelmesek csak titokban válthat-

tak néha szót, vagy ha azt nem tehették, néma jelekkel közölték gondolataikat. Az elnyomott szenvedélyek azonban a két szerelmes kebelben napról-napra jobban hevültek, forrtak s hatalmas kitöréshez készültek. Elnyomták azok most a gyermeki szeretet és engedelmesség minden érzetét. Az ifjak a meggátolt szerelem hatalmát százszorta erősebben érezték s ez arra indította őket, hogy kiszökve szüleiik házából, a városon kívül eső temetőkertben, egy dombon álló fa alatt, találkoztát adjanak egymásnak. *Thisbe* jelent meg először a kitűzött helyen s leült a kijelölt fa alá. A mint ott hevesen dobogó kebelével várta kedvesére, hatalmas nőorosz lány rohant, szélesre nyitott torkából véres tajtékot lehelve, a közel folydogáló patakhoz. Valószínűleg véres tusából jött s nagyon szomjas volt. *Thisbe*, a mint a rettenetes vadat megpillantotta, rémülve futott egy nem messzire eső homályos barlangba. Futása közben könnyü felső öltönyét elvesztette, melyet az orosz lány, a víztől visszavertében megtalálván, széttépett s aztán az erdőbe ment. Majd megérkezett *Pyramus* is. Ujja az elszagattott ruhadarabok mellett vitte el s midőn azokban *Thisbe* ruhájára ismert, rémülve jött azon gondolatra, hogy kedvesét a vad széjjeltépte. Fájdalmas szemrehányásokat tett most magának, hogy a gyöngye leányt védtelenül hagyta s ily szomorú halálra juttatta. Némán, mereven nézte egy darabig a gyászos ruhát s aztán megcsókolván azt, fegyverét szívébe mártotta.

Thisbe, mikor már gondolta, hogy a vad jól behajadt az erdőbe s többé nem kell attól félnie, kijött rejtekéből s epedő szemekkel kereste ifját. Csakhamar rátalált annak holttestére. Fájdalmas jajkiáltásokban tört most ki a szerencsétlen leány, forró könyeivel áztatta kedvesének hideg arcját, égő ajkával csókolta annak fagyos ajkait, kérte, ébresztette azt, de az nem mozdult többé. Most látta csak meg *Thisbe* elejtett s szétszagattott ruháját s *Pyramus* kezében saját véres fegyverét. Megtudta azonnal, miszerint a kedvest az orosz lány által széttépett ruha vezette tévutra, s hogy saját kezével vetett véget életének. Azon, hogy mit tegyen, nem sokáig gondolkozott, hanem tétova nélkül kivette a halott markából a fegyvert, keblébe ütötte azt s holtan rogyott kedvesének keblére. A szerelmeseknek kifolyt vére egye-

sült a földön s ott, a hol az azt elitta, sugár szederfa nőtt ki.

Színház és művészet.

♣ Nemzeti színház. Máj. 5-dikétől 20-ig előadottak: „Aesopus“ vigj., „A halottak emléke“ dráma, „Kamilla“ dalmü., „Az utolsó levél“ vigj., „Faust“ opera, „A navarrai királyné regéi“ vigj., „Alarczos bál“ op., „A király házasodik“ vigj., „Az erdő szépe“ szimf., „A fehér nő“ op., „A hazugság“ vigj., „Troubadour“ op., ez alkalommal Azucena szerepében Schwartz Róza k. a. másodszer lépett föl s a nagyszámú közönség előtt ujjal tetszést aratott a szenvedélyt különösen kifejező énekével; játékára is gondot fordított. — „VIII. Henrik,“ Shakespeare drámája, fordította Szász Károly, (17-én először s 20-án másodszer.) Örvendünk, hogy színházunk drámai műsorozata e shakespearei művel gazdagodott, mely belső becséhez méltó gonddal lön átültetve nyelvünkre. A főbb szerepek igen jó kezekben vannak; Jókainé, Szigeti, Tóth József, Feleki művészileg oldák meg feladatukat. Az első előadás csaknem 11 óráig tartott. 18-ára „Lohengrin“ volt kitűzve, de Carina k. a. hirtelen roszulléte miatt a „Traviatát“ vették elő.

♣ Szigligeti koronázási allegoriát irt; czíme: „A szent korona.“ Sz. István király neje, a bajor Gizela szerepét Felek iné fogja játszani, kinek a színház pompás öltözetet készített nehéz kék selyemből, ezüst himzéssel.

♣ Reményi. Reményi Ede egytörök indulót szerzett egy török ünnepre, s a zultánnak ajánlta, ki azt el is fogadta. — Reményi egy háremben is játszott; ezt eddig el csak Liszt tehette. Kabuli basa hívta meg konstantinápolyi háremébe, hol a nők függöny mögül hallgatták. — Egy távirat szerint, május 11-én este a zultán nyári palotájában játszott; játéknak nagysikere lön. Azonnal megkapá a Medjidil-rendet s ajándékokkal halmozák el. Ez esemény példanélküli a mostani zultán uralkodása alatt. — Reményi e hó 25-kén Pestre érkezik keleti utjából.

♣ Liszt koronázási miséje már megérkezett, azonban bécsi zenészekkel akarják előadni. A zenede küldöttsége tehát kérvénnyel járult a miniszter-elnök elé, hogy e misét pesti zenekarok adhassák elő. Kár is lenne színházunk kitűnő zenekarát s fővárosunk számos zenetehetségét ez alkalommal mellőzni.

♣ Rákosy Jenő, az „Aesopus“ tehetséges írója, „Régi dal régi gyűlölségről“ című 5 felvonásos színművet nyújtott be a színházhoz.

♣ Barabást megbízták, hogy a pesti megyeház termébe készítse el gr. Széchenyi, gr. Teleki László és gr. Károlyi István életnagyságu arczképeit.

♣ A primás V. Ferdinándnak Engerth bécsi híres festész által készített életnagyságu arczképét megvette a kuria díszterme számára.

♣ Molnár György máj. közepén volt megér-

kezendő. A budai népszínház ügye a napokban eldől, még pedig több lelkes b. polgár fáradozása folytán úgy, a mint az összes sajtó és a véleményben osztozó és régibb adakozásainál fogva e kérdésben érdekelt vidék is óhajtja. Molnár, a közbizalom választotta, jeles társulattal és kitűnő repertoírral érkeznek, s ha a koronázás előtt kapná vissza a népszínházat, fényes alkalmi előadással emelné az ünnepélyek számát és érdekét.

♣ Bignio hazánkfia, kit maig sem feledhet nemz. színházunk közönsége, — Prágában vendégszerepelt. Mind a közönség, mind a sajtó annyi kitüntetéssel halmozta el, a mennyiben prágai színpalán — pedig a legjelesebb művészek megfordulnak ott — énekes még nem részesült. Mint érdekes és a maga nemében csakugyan ritka körülményt említjük, hogy „Ernani“ban a „királyt“ magyar nyelven énekelte, míg többi szerepeiben olasz szöveget használt. Prágából Frankfurtba és Wiesbadenbe megy s e hó végéig ott fog vendégszerepelt, június elején pedig Pestre jó s itt marad, míg július elején hivatása ismét Bécsbe szólítja az udv. dalszínházhoz.

♣ Stégert június hóban a prágai színházhoz várják, hol többször fog fellépni. A mi nemzeti színházunk is tehetne lépéseket, hogy megnyerje néhány vendégszerepre.

♣ Carion, a híres, de már hanyatló olasz tenorista, ki egykor trilláival annyira elbájolta a pestieket mint egy nő, a koronázás idejében három vendégszerepben óhajtana fellépni a nemzeti színházban.

♣ Fiumében Aranyvári Emilia k. a. folyvást nagy tetszéseket arat szép táncza által. E hó 5-kén volt jutalomjátéka, melyben Fiume színeiben jelent meg, utána pedig horvát öltönyű tánczos ólalkodott, kinek mindannyiszor ujjára legyintett, valahányszor meg akarta ölelni. E jó allegoria roppant tapsot és éljent idézett elő.

♣ Gounod, a „Faust“ opera szerzője, új dalművet irt Shakespeare „Romeo és Juliá“járá, s közelebb nagy hatással adták elő a párisi theatre lirique-ben. A dalmű 5 felvonásból áll s minden felvonásában van valami igen szép és megkapó. A negyedik felvonást nagyszerűnek állítják, telve a szerelem leggyöngédebb hangjaival. A nagy hatás folytán Londonban már is nyakrafőre sietnek, hogy a dalművet előadhassák.

♣ „Honfi-dal“ című hangjegy jelent meg Kuglernél; szövegét Balogh Zoltán írta s zenéjét Zimai László szerző. A budai dalárdának van ajánlva.

Levelezés.

— Keresztes-Püspöki, május közepén. A megyei tisztújítás folytán történt változások hazánk megyéiben lefolytak; a nemzeti átalakulás e nagy műve alkotmányos szellemben végződén, bátran elmondhatjuk, hogy vissza vagyunk adva magunknak, azaz a rendelkezési jog kezünkbe van letéve. E szerint alapjában, szóval minden tekintetben megsemmisítve tapasztaljuk azon, fájdalom, régen uralkodó, haladásunkat visszalökő elvet, melyet elle-neink gyakoroltak: rólunk és nélkülünk.

Most tehát, hála az égnek, előlegesen is gyümölcsét élvezük a hosszantartó szenvedőleges ellenállásnak, melyet a nemzet szívós tartása által tanusított, eme rendíthetetlen kitartás az igazság, nemzetünket méltán megillető jogi önállás tudatában bírja üde forrását, melyet a szenvedések sűrű láncolata nem volt képes kiapasztani. Ha valamikor, most vagy soha, siessünk alkotmányos létünk pantheonának kiépítéséhez.

Tekintve a nemzetnek visszanyert önkormányzati jogát, tekintve a megyékben végbement tisztújítási mozgalmakat, s ennek folytán kormányzati ténnyé lépcsét a tisztviselői testületnek, legyen szabad hasonlatossággal élnem szerény ohajom kifejezésére, hogy valamint az özsztömörödött fellegek dusan hullatják tartalmukat, minden csepp áldást hintvén a földre: azonképen áraszszak az alkotmányosan megválasztottak a hazai jölet és boldogság harmatos esőjét ernyedetlen tevékenységökkel a nemzeti élet megerősítésére.

Átérezvén az alakulás horderejét, örömmel irhatom, hogy az ez évi ujoncozás, a létszám kiállítás a nemzet törvényhozó-testülete által lón megállapítva, mi azt bizonyítja, hogy a nemzet önmaga rendelkezett már ez alkalommal vérvél. Ez nálunk már megtörtént.

Társas körünk meglehetősen kedélyes, emeli ezt a gyönyörű tavasz, mi élves kedélyt önt belénk. Apropos, a kedves „Dívatvilág” legutolsó számában egy nő-egylet létesítéséről szóló indítvány közöltetett; már magábanvéve is igen szép eszme, ha ez eszme termékeny talajra esik, oh mily szép működési kör diszitendi az egyletet. Az én véleményem az, hogy jól esnek, ha megszülemlenek az eszme; azután pedig a föld növényzetének eső utáni vágyakodását látva, ide fúzom, nagyon jól esnek, ha esnek — az eső.

Baták Mariska.

Koronázási hírek.

— *A koronázás napja* június 2-ára, újabb hír szerint pedig jun. 10—20 ika közt lenne kitzüve, az udv. ünnepélyek azonban a koronázás előtt már négy nappal előbb fognak megkezdődni. Első napon ő Felségeik a gödöllői várkastélyból ünnepélyesen bevonulnak Budára; a kíséretet a jász-kun banderium és a Lichtenstein huszárezred négy százada fogja képezni. A következő napon fogja ő Felsége fogadni a diplomatiakart; ugyanekkor nagyszerű udv. ebéd lesz. Harmadik napon fogja fogadni ő Felsége az alsó- és felsőház tagjait, a hatóságok és testületek képviselőit, az egyházi és világi méltóságokat; ismét fényes udv. ebéd. Negyedik napon reggel ő Felségeik gyónás s egyéb ájtatos cselekvények által fognak készülni a koronázásra. Eznep délután 4 órákor veszi kezdetét a tulajdonképi koronázási ünnepély a magyar zászló üdvözlése által, mely 101 ágyulövés közt fog a budai kir. várpalota ormára felhuzatni.

A koronázási ünnepélyek hét napig fognak tartani. Első nap lesz a bevonulás és Te Deum; másodnap a nemesség, országgyűlés s főkatona-ság fogadása, délután a koronajelvények átvitele ő Felségéhez, este hölgykör a királynénél; harmadnap a diplomatiái testület fogadása, a korona stb. átvitele a templomba, s udv. ebéd; negyedik nap a király koronázása, kir. disztábla, a koronajelvények kitétele három napra a templomban, este fáklyás-zene; ötödnap banket a redoutban s kivilágítás: hatodnap a koronázási ajándékok átvitele és udv. bál; hetednap a koronajelvények

elhelyezése az állandó helyiségekbe, diszlövés, udv. ebéd, a nemz. színházban diszlelőadás.

Ő *Felsége ruházata* a koronázáskor a következő lesz: Aranyhimzetű vörös dolmány, ugyanoly színű magyar nadrág, világos sárga szattyán csizma, a kék rövid galleru koronázási köpeny, ez alatt a dolmány fölött az aranygyapjas rend szalagja, nyaka körül pedig annak rendjele, fején a korona és oldalán csipője körül szent István kardja. Fehér lovának szerszáma gazdagon lesz megaranyozva, zablája a megyék czimereivel lesz diszitve. A ló sörénye arany zsinórokkal lesz öszszefontva.

A koronázási halom alapja már elkészült; Reitter és társa építik 18,000 frtért. E halomnak három feljárata lesz, egyik a lánczid felől, melyen ő Felsége a halomra fog nyargalni, a másik kettő pedig az akademia és a Lloyd-épület felől. — A királydomb a lánczid-tér közepén tudvalevőleg az összes megyék és városokból beküldött földből épittetik. Nagyon érdekes, hogy egyes municipiumok honnan veszik a beküldött földet. Igy Selmece város a híres kálváriahegyről küld földet, a hol ezelőtt a város állt. — Zalamegye a legméltóbb hely, Deák Ferencz szülőhelyéről vette földjét. — Kecskemét városa a történeti híró „Csontoshalom”-ról küld földet. — Soprony városa a király-hegyről, melyhez népmonda fűződik. — Ugocsamegye a megyeház előtt levő kertből küld földet, s ennek helyén emléket állít fel. — Esztergom városa ama helyről, hol a népmonda szerint Sz. István király először pillantá meg a napvilágot. — Liptómege e célra a szvihorai sikságot választá, melyen Rákóczi Ferencznek egykor nagy csatája volt. — Szabolcsmege az egykori kállói várból veszi földjét. — Esztergammegye azon helyről, hol, szent István király lakhelyének kápolnája állt. — Unghegye az ungi vár földjéből, hol a magyarok Álmos alatt elsőben megtelepedtek s honnan Árpád hódító népe kivonult. — Végül Heves Saarról, Aba Sámuel sírhelyéről küld. A horvát-tót megyék is a legnagyobb készséggel teljesítik a föld beküldését.

A koronázáson a császár fivérei, továbbá Albrecht, Vilmos, Károly Ferdinánd, József főhercegek, s a modenai hercegek és a toscanai főherceg is jelen lesznek. — *A budavári* nagyúton állítandó tribünöket „Deák-állványoknak” nevezték el, s az ő arcsképeivel lesznek diszitve. — *Pest* városa felvan hiva 400 banderista állítására, *Buda* 200-éra ajánkozott. — *A tiz birodalmi zászló* közül a szerbet b. *Rudics*, volt bácsi főispány fogja vinni. — *A koronázási ünnepély* alkalmára való *diszítések* főbb pontjairól már lehet némi tudósítást adni. Az illető szerződés f. hó 10-én iratott alá gr. Szapary főlovászmesteri helyettes és Zeillinger vendéglős által. Az összes ékítmények Lehmannak, az udvari színház genialis diszítőjének tervei szerint fognak történni; országos költségen következő helyek diszittetnek fel: a Lloyd-épület, a plébánia-téren felállítandó két emelvény, a pesti plébánia-ház, a kegyesrendiek

és plébánia-templomközött levő utca, a Ferencz-József-tér, az Albrecht-út két pontja, t. i. az eleje és a vizkapu előtti rész. A Lloyd-épület egy aranyozott veres párnán levő nagyszerű koronát fog homlokzatán viselni, melyet két lobogó környez; a főponton az ország czimere lesz. Az épület főpárkányzata bojtokkal, virágfüzerekkel és nemzeti övezettel lesz bevonva, mely ékitmények a virágokból készült bajor koronát fogják köríteni. Ez lesz kezdőpontja egy drága kelméből készült nagyszerű baldachinnak, mely aranyozott és czimerekkel diszitett oszlopokon fog nyugodni. Balra ékes függönyök lesznek bojtokkal és virágcsokrokkal. Az erkélyt, honnét a királyné a kardvágás esekelményét nézni fogja, virágkertté fogják átalakítani. Az erkély alatt 250 személyre alkalmas emelvény lesz. Az első emelet párkányzatától aranyozott rudon kelme-függönyök lebegnek az utca közepéig, e rudat pedig aranyozott czimerekkel diszitett oszlopok fogják tartani. A kávéterem felett 100 személyre alkalmas emelvény fog felállíttatni, mely földszint 200, az első emeleten pedig 100 személyre fog helyiséggel szolgálhatni. A budai koronázási banderium választmánya előleges értekezletet tartván, határozattá lett, hogy a banderium egyenruhája violakék huzárkából, prémes bekecsből és galambszürke nadragból ezüst zsinórzattal álljon. Fövegnek a kalpagot választák sastollal. A lószerszám festetlen, sallangos lesz; az izzasztó fehér, nemzeti színű szegélylyel.

A lánczhid és plébánia-téren országos költségen készülendő *tribün*-ökön a két ház tagjai, küldöttségek, megyék, városok képviselői foglalnak helyet, s a mi marad, azt kapja a közönség; négy személyre való páholyt 40 frtért, első sorbeli zárt-széket 6 frtért, a többit 4 frtért. A városi 21 állvány — erősen építve — a Dunaparton lesz és a *tribün*-hivatal, mely a jegyeket fogja osztani (hogy mikor, azt falragasz fogja tudtul adni), a kegyesrendiek épületében fog székelni. Az „Angol királyné”-vel szemközt Neuschloss és fiai fognak egy állványt emelni, de nekik sem lesz szabad a helyeket drágábban adni, mint a hogy a rendező megállapítja. Szóval a város felügyel a nyereszkedés meggátolására, s ez okból emelteti maga az állványokat.

A koronázási menetben 200-nál több főur fog résztvenni lóháton; többi közt mondják, hogy Károlyi Alajos gróf, valamint az Andrássy gr. testvérek pazar fényt fognak kifejteni. — A horvát és szlávon főpapokat b. Eötvös miniszter szintén meghívta; az illető levélben megjegyztetik, hogy a főpapok a koronázási menetben lóháton vesznek részt.

Falcinelli bécsi pápai nuntius Pestre jó a koronázásra, s a budai primási palotában fog lakni.

A bécsi községtanács, a pestinek meghívása folytán, a koronázásra Pestre jön; a bécsi vendégek számára külön *tribünt* építenek.

Mustafa Fazil basa Párisból Pestre érkezik kíséretével együtt. — *Grammont* bécsi francia

követ az „Angol királyné”-ban bérelt szállást. — Párisból külön kéjvonaton mintegy 1500 ember szándékozik ide utazni.

A főrendü urak és hölgyek a lovardában fényes lovagjátékot szándékoznak tartani középkori jelmezekben.

A koronázás után ő Felségeik körutat fognak tenni az országban. Az utazási terv következő volna: ő Felségeik legelőször Budáról gőzhajón Bajára fognak utazni, innen tengelyen Szabadkán át Szegedre, Aradra, Nagy-Váradra és Debreczenbe; innen vasuton Miskolczra és Kassára; Kassáról Rima-Szombaton, Balassa-Gyarmaton és Vácson át Budára, hol ő Felségeik néhány napig időzni fognak. Azután a dunántuli megyéket fogják beutazni; ut közben következő pontok lesznek érintve: Székesfehérvár, Palota, Veszprém, Keszthely, Kanizsa, Szombathely, Kőszeg, Sopron, Kapuvár, Csorna és Győr. Innen ő Felségeik gőzhajon fognak Budára utazni. Az egész utazás mintegy 14 napot fog igénybe venni. Ő Felségeiket körutjukban kísérni fogják a miniszterelnök és a belügyminiszter.

Hirharang.

* (A királyi pár) e hó 8-án tartá ünnepélyes bevonulását Budapestre. A fogadás nem volt hivatalos, de annál lelkesebb és fényesebb. Ő Felsége magyar huszár-tábornoki ráhát viselt, fején nyusztkalpaggal; a királyné halvány violaszin ruhába volt öltözve. Ő Felségeik kocsiját az ablakokból — a merre elhaladt — a szó szoros értelmében virágzáporral áraszták el.

* (A budai palotában) a császárné lakosztálya őt, a császáré hat szobából áll. A császárné szobáinak falát viola-szinű selyem-damaszk faliszőnyegek fődik, hasonsinű virággal, közben aranydiszítésű fehér paneaux. A butorzat mahagonifából van, arannyal, a kárpitos-munka sima viola-szinű selyemből. A császárné tulajdonképeni lakosztálya a déli oldalon levő sarokszoba az első emeleten. Innen a kilátás egyrészt Pestre s a Pest mögött elterülő síkságra, másrészt pedig a Gellérthegy s a Csepelszigetre nyílik. Az egyik teremben pompás Bözendorfer áll palisanderfából, bronz-ékitményekkel. E lakosztályból elzárt lépcsőzött vezet a második emeletbe s a földszintre. A császár termei fehér-kék s piros-sárga diszítésűek, különösen a dolgozó-szoba író-asztalai, étangérei és könyvszekrényei pompásak. A butorzat itt is csupa mahagoniból való.

* (Beigtatás.) Simor János primás beiktatása folyó hó 16-án ment végbe Esztergomban, mint magától értetődik, vagy fénynyel.

* (Liszt Ferenczet) e hóban Pestre várják. Gróf Karácsonyi Guidó hívta meg vendégül, s az ő budai kastélyába fog szállni.

* (Helyes indítvány.) A honvédek egyik értekezletében Horváth János volt ezredes indítványára elhatározták, hogy minden tag írja le

honvédelmi s későbbi élményeit, adatokul a történet számára.

* (Veres-Beniczy Hermin) urhölgy, ki nek nemes tervét, illetőleg felhívását a női alapos műveltség és keresetmódok előmozdítása ügyében — mult számunkban közöltük, fővárosunkba érkezett. A első értekezlet folyó hó 24-én, déli 12 órakor fog megtartatni a „Tigris“ szálloda nagy termében. Vajha e tanácskozásira hölgyeink minél számosabban megjelenének, hogy minél előbb megvalósulhasson az eszme, mely szellemi és anyagi áldások gazdag forrását rejti magában!

* (Birly Emma k. a.) — tehetséges műkedvelő — a pestferenczvárosi új templom számára oltárképet fest ajándékba. — Dlauchi műlakatos pedig a templom főajtójának gazdag vasmunkáit készíti el minden díj nélkül.

* (A gödöllői kastély) új átalakítása — mint halljuk — 160,000 frtba kerül. — Hire jár, hogy a magyar kormány újra egy megveendő uradalommal szaporítja a korona jószágait.

* (Tisztujítás.) Pestváros főpolgármesterévé Szentkirályi Mór választott meg 2610 szavazattal Vidats János ellenében, ki 1356 szavazatot nyert. Főbíró lett Agoraszto Miklós, — főkapitány Thaisz Elek, — alpolgármester Gamperl Alajos.

* (Regatta.) A regattát június hó első napjaiban tartják meg.

* (A Perger-féle villát) a Széchenyi-hegyen a miniszterelnök és gr. Königsberg, a királyné főudvarmestere, megtekinték, miután szó van róla, hogy a császári gyermekek nyáron át ott lakjanak.

* (Kossuth Lajos) 115 forintot küldött Táncsics Mihálynak.

* (Üveg-pavillon.) A budai várkertben a királyné kívánatára üveg-pavillont építenek.

* (Vámbéry Armin.) ki Angolországból hazaérkezett, jelenleg a biblia-terjesztő angol társulat számára tatár nyelvre fordítja a szentírást s minden ívért ötszáz forint díjt kap.

* (Budán) megválasztottak: főpolgármesterré Házmán Ferencz, kit e hó 20 ára vártak haza Amerikából, — főbíróvá Áldassy Antal, főkapitányvá Kovich Károly.

* (Kiállítás.) Augusztus hóban gazdasági kiállítást szándékoznak rendezni a „köztelken“ és a városligetben.

* (A vácsi siketnéma-intézet) idei vizsgálata ez idén nem Vácson, hanem Pesten lesz. Ez a képviselőház jelenléte miatt történik.

* (A koronát) Pórfi kalapraktár-birtokos bélelte ki s drága aranyszövetekért utazásokat is tett. Midőn a korona-örök megkérdezték fáradtsága és munkája díját, azt felelte: „meg vagyok jutalmazva azon szenrencse által, hogy módomból lett a nemzet e szent palladiumának díszítéséhez járulhatni.“

* (Liszt koronázási miséjéből) két főpróbát fognak tartani jótékony célra szánt bevételei mellett. A szertartáson kívül még egy-

szer a pesti plebánia-templomban is előadják, hogy minél többen hallhassák.

* (Rónay Jácintot) az akadémia palotája előtt baleset érte. Egy ablakredőny, mely az emeletről esett le, homlokán annyira megsérté, hogy orvosi segélyre volt szüksége. A közelben lakó dr. Boleman Gyula tette meg a kellő orvosi intézkedéseket. A sérülés, bár jelentékeny, de nem veszélyes.

* (A Duna pesti oldalán) egy felhuzott horgonnyal pompás római edényt emeltek ki a vízből. Közönséges érczből készült, de igen szép domborművek vannak rajta, melyek Bachus menetét ábrázolják. A találó halász azonnal kinyilatkozta, hogy e maga nemében remekművet a nemz. muzeumnak fogja adni.

* (Az a társulat), mely azért alakult, hogy a budai vizgyógyintézetet megvásárolja, s helyébe nagyszerű gyógyintézetet emeljen, meleg pártfogással találkozott, s jun. 1-sőjén alakító közgyűlést tart a budai keresk. és iparbank helyiségeiben. A szükséges 200,000 frtnak már fele alá van írva, s részvények 200 frtjával folyvást aláírták. Mondják, hogy a társulatnak a budai vizgyógyintézetet és koritnyiczai fürdőt 100,000 frtért bocsáták rendelkezése alá.

* (A vízvezetéki szerződés) Peters és fiai londoni céggel meg van kötve. E szerint az egész városnak minden valamirevaló vonala el lesz látva átszűrt dunavízzel. A víz ára is meg lesz határozva. A ki naponként egy akó használ el a vízből, fizet évenként 3 ftot, s minden fogyasztó köteles legalább is a második hó végén pontosan fizetni. A város maga naponként 20,000 akó vizet vesz, s azért fizet minden hó utolsó napján háromezer ftot, vagyis összesen 36,000-ftot. Neki naponként egy akó egész évre 1 ft. 80 krba kerül. Nyolczvan év mulva az egész vízvezetési munka minden épületével és felszerelésével együtt a város birtokába kerül. Különböztetve nem szűrt dunavizet ezután is szabad lesz mindenkinek is árulni, venni, kutakat ásni, és használni, sőt bárki is vizet vezethet magának a Dunából, de csak a saját maga, vagy ipari használatára.

* (A minisztereket sem respektálják a tolvajok.) Közlebb a kereskedelmi-ügyért Gorovét akarták meglopni lipót-utcza lakásán. A földszinten lévő egyik szoba kettős ajtajáról már le is vette az egyik vállalkozó szellem a zárat, mialatt a másik künn sétált és örködött, midőn a házmesterné észrevette a merényletet. Ennélfogva zajt csapott, a tolvaj bennrekedt, s az előre siető szolgák elfogták és előlegesen jól elpáholták. A szobában óra, ruhák, és egyéb holmik már össze voltak pakolva.

* (A divat is hódol) az ünnepelt embereknek. Így a „Menyasszony“ és „Pannonia“ vászonkereskedések kirakataiban férfi-ingeknek való vásznak vannak kitéve, tele nyomtatva Deák Ferencz kis arcképeivel. Ezeket Csehországban készítették. Ugyanott most a miniszterek arcképeivel is készítenek vásznakat. Különböztetve minden tisztele-

tünk mellett is kimondjuk, hogy az ily inkek lehetnek divatosak, de sohasem lesznek elegánsak.

* (Serenade.) E hó 15-én, mint János nap előestéjén, a „nemzeti dalkör“ serenáddal tiszteltgett Vidats Jánosnál, mint e delegylet elnökénél.

* (Meghívás.) A pest-józsefvárosi választók közül többen Szilágyi Virgilhez Párisba levelet intézni szándékoznak, azon kérelemmel, hogy Szentkirályi leköszönése folytán e városrészen új képviselőválasztás szükségeltetvén, lépjen föl jelöltül ő is, ki a Józsefvárost már 1861-ben is képviselte.

* (A Margitszigeten) nagy átalakítások mennek végbe. Az egészet parkká alakítják, mely széles terjedelmében regényes villákat, vendéglőket és fürdőket foglaland magában. Buja növényzete, ritka szépségű terebélyes fái s ezek közt a gyönyörű tulipán-, hársfák és platanok, — továbbá folyondárokkal befutott mohosult romjai e czélra oly alkalmasak, hogy a legkisebb fáradság sem maradandó eredménnyel. A fürdő számára amaz artézi kut fogja szolgáltatni a meleg vizet, melyet Zsigmondy mérnök ásott.

* (A tavaszi lóversenyek) a rákosi gyepen kedvező idő mellett nagyszámu közönség előtt mentek végbe. A futtatásokat a királyi pár mind a három nap nagy érdeklődéssel kísérelte. Az eredmény azonban hazai lótenyésztésünkre nézve éppen nem vala kedvező, minthogy minden nagyobb díjat külföldi lovak ragadtak el.

* (Egy kártyagyáros) a magyar miniszterek arczépeit festetvé a két szemekre, kettőt-kettőt egyre. Azt mondja rá az elmés Tallérosy Zebulon: „no mosd már Lónyairal igazán elmondhatunk, hogy finanziaális körökben mindig szívesen látot vendig; Eötvös is megnyugodhatja a felül, hogy venerabilis klerus nagy hajlandósággal fogja ütet kezelyni; Horváth Boldizsár bizonyos leheti felüle, hogy prokatorok fognak ütet szörnnyen respektalny; Gorove elmondhat magarul, hogy kereskedelmi körök gyakran kihinak ütet; sőt még az izs kitsigtelen, hogy Andrassy katonaságnál izs el fog ismertetnyi „ütőnek,“ generalisok fogjak magukat alkalmaznyi rendeleteihez, izs közkatonák megfogadnak napi parancsait, (t. i. preferancozás közben,) is gróf Festetics ezere legnipszerübb ember lesz.“

Vidéki pósta.

△ (A gödöllői kastély) megújításán naponkint több száz ember dolgozik, hogy e hó 28. rendbe hozassék. Buda és Gödöllő közt az udvar használatára külön távirda-vonalat is állítanak, — Gödöllő és Pest közt pedig társaskocsik fognak közelkedni.

△ (Ipolyváson) a megye inségi bizottmánya hangversenyt rendezett a hontmegyei szükölködők fölsegelésére. Közremüködött a nagyhirű tenorista Stéger is és Siposs Antal zongora-

művész. A hangversenyt sorsjáték és rögtönzött tánczvigalom követte.

△ (A borsodi hölgyek) Mocsáry Lajos képviselőnek pompás zászlót nyujtottak át. A díszes hölgykoszoru szónoka a bájos Szepessy Gyuláné, szül. Patay Paula urhölgy volt.

△ (Képviselőválasztások.) Körmenten Szelestey Lászlót, — a csongrádmezei tápéi választókerületben Szilágyi Józsefet, — Gömörmeze rosznyói kerületében Szontágh Pált, — Nyitrán ujjolag Tóth Vilmost, — az ipolyvási választókerületben Buócz Kálmánt választák meg képviselőkül.

△ (Csernátony Lajost) a kolozsvári választók felkérték, hogy vállalná el a képviselőjelöltséget.

△ (Hont megyéből) azon szomorú hírt halljuk, hogy Mátyik Ernesztin k. a., e kedves ifju énekesnő, folyton ágyban fekvő beteg.

△ (Vidéki lap.) Nagy-Váradon a provisórium alatt megszűnt „Bihar“ újra megindul. Szerkesztője dr. Sólyom-Fekete Ferencz lesz.

△ (Segesvárról) írják: Demeter Sándor, ki az irodalommal is foglalkozik, Petőfi sirjára három hársfát ültetett. Ő ugyanis tudni véli a segesvári síkon, hol van a nagy költő sírhalma; erre nézve Pap Lajosól, a székelyek egyik derék képviselőjétől kapott tudomást. Ha majd a fák kiöldülnek, egy kis ünnepélylyel szándékozik e helyet fölszentelni.

△ (Ujthea.) Daboka szerb helységben oly növényre akadtak, melyből az orosz theához hasonló ízű theát lehet készíteni. (???)

△ (Macskazené.) Kolozsvárott Fogarasy püspöknek macskazenét adtak. E macskazenét bizonyára nem Erdély püspöke kapta, hanem a Schmerling exrechsráthja.

△ (Fiume polgárai) fáklyásmenettel tisztelék meg a kir. biztost. Mathovich vezetése alatt küldöttség is járult a kir. biztoshoz, Fiume mielőbbi Magyarországhoz csatolásának ohaját fejezvé ki. A zenekar a Rákóczyt, a Szózatot stb. játszotta s a nép lelkesülten éljenzett.

△ (A mármaros-szigeti honvédek) megőrzött zászlójokat ünnepélyesen a kaszinóban helyezték el. E zászlónak következő története van. Bujdokló honvédek vitték magukkal 49-ben, mig-nem egy derék orosz papra akadtak, a ki megengedte, hogy a zászlót a templomban a többi egyházi zászlók közt helyezték el; de hogy föl ne ismerjék, a sz. Mária képét tüzték reá. Így aztán mind e mai napig szerencsésen megőrizhették.

△ (Az aradi országos dalárünnepély rendező bizottság) közhírré teszi, hogy a jelentkezési időt május végéig meghosszabbítja. Az ünnepélyre utazók gőzhajókon és vaspályákon felényi díjt fizetnek, szállásukról pedig az aradiak gondoskodnak.

△ (A pozsonyi urkaszinó) kitörölte tagjainak sorából P. urat, mert ez (a közelgő tisztújításra tájékozól) lenyomatott egy 49-ki felhívást, melyben Pozsonyváros néhány polgára

felhívta a várcst, hogy alakítson önkéntes csapatot a magyarok ellen. E jó-madarak és szép mákvirágok némelyike maig is él, egyik tőzsér, másik gyár- vagy háztulajdonos, a harmadik magas állású beamter volt, szóval befolyásos emberek, a kik — a helyett, hogy szégyenlenék magukat — folyvást grasszálni igyekeznek. Ekkép azt is kivítették, hogy P. urat, mert egy megtörtént tényt elevenített fel, kizárták a kaszinóból.

△ (Várady Gábor) a máramarosmegyei bizottmányi ülésben indítványt tett, hogy a tatárok megveretésének emlékünnepe ez év szeptember havában megülessék. A tatárokat Borsánál verték meg 1717-ben, Sándru Lupuj, borsai pap intézkedése folytán.

△ (B.-Füred fürdői orvosa) dr. Orzovszky egy körlevelet bocsátott ki, melyben elősorolván a czélszerű ujtásokat: az új fürdőházat a Balatonon, az új parkot, a kényelmes lakásokat stb., melyek a fürdő-vendégeket a legkellemesebben lepik majd meg, azon vigasztaló intézkedést is tudatja, hogy a vendégek ezentul meg lesznek kímélve az ugynevezett „hazafias kéregetésektől“, melyekkel eddig mintegy erkölcsileg kényszeríték a közönséget adakozni jótékony czélokra, színházba járni stb. Ezek szorosán meg lesznek akadályozva, s B.-Füred e tekintetben is hasonlítani fog a többi elsőrendű külföldi fürdőkhez, hol mindenütt kosmopolita elvek uralkodnak, s a hazafiság czime alatt nem rónak adót a vendégeknek.

△ (Hosszafaluban) — Erdély — véres verekedés volt. Egyik román lap szerint, míg a románok templomban voltak, a magyarok a tilalmas mezőbe mentek s a zálogolni akaró csöszöket megverték. Ezt meghallván a románok, a csöszök segélyére siettek, s nagy verekedés állt be, mely alatt állítólag több halálozás is történt. Az értelmiségnek kötelessége volna ilyenkor meggátolni a hasonló szomorú jeleneteket. Ugyane községben két nappal előbb egy román csösz agyonlőtt egy magyar embert.

A nagyvilágból.

‡ (A pápa) május 13-án ülte születésnapját. 1792-ben született, s így most 75 éves.

‡ (A francia udvar szomorú.) A császár és császárné születésnapjait (május 20-kát és 5-két) minden évben vidáman és fényesen szokták megülni. Az idén igen csöndesen, ugy-szólván csak szoros házikörben tarták meg a császárné 42-ik születésnapját, a császárt is csak így fogják. Oka e szomorúságnak a trónörökös betegsége. „Franciaország gyermeke“ veszélyben forog. A császár levert, kedélytelen s ingerlékeny; a császárné órákig ül a beteg mellett és sir. Maga a császár is, midőn egyik alkalommal Mathild hercegnővel beszélgetett, s a be-zéd a trónörökös állapotára ment át, könyekbe tört ki. Nyilvános helyeken azonban vidorságot igyekeznek mutatni, s a hivatalos lapok napról-napra a beteg jobbra fordultát hirdetik.

‡ (Bismarcktól) e napokban azt kérdezte egyik ismerőse: „Lesz-e háboru?“ A híres diplomata vállat vont, s a legjámborabb arczczal azt válaszolta: „Nem tudom, mert még ma nem olvastam lapokat.“

‡ (A Susat és Mont-Cenis hegyek) vasuti alagutjával összekötő hidakat, viaductokat Kossuth fiának terve szerint építik. Kossuth Tódor e miatt Turinból Exillesbe költözött, hogy személyesen felügyelhessen.

‡ (Berlinben) veszélyes társulat van, kiket „ollós társaság“-nak neveznek. Nem valami szolid társulat, tagjai zsebmetszőkből alakulnak, s a nagy tolongásokat használják föl. A nők uszályos ruháit, felöltönyét szemelik ki, s a tolongásban bámulatos ügyességgel lemetszik. A berlini hölgyvilág legrettenetesebb ellenségei ezek. Sokan észre nem veszik mindjárt a csonkítást s képzelnéni lehet a kellemetlenséget, midőn valamelyik népes utczán vagy sétányon tudják meg.

‡ (A sz.-pétervári divatvilágból.) Az orosz főváros oly erélylyel lép föl a divat terén, hogy a divatvilág fővárosára, Párisra, félelmes kezd lenni. Az orosz előkelő hölgyek megunták Páris uralmát, nem öltözködnek párisi divatképek után, magában Pétervárott készítnek orosz divatot. A párisi divatlapok sokkal kevesebb számban járnak most Pétervárra, mint bármikor. Gotszewska grófnő estélyein hölgyek és férfiak csak orosz divat szerint öltözködve jelennek meg. Trerro grófné pedig fölkérte vendégeit, hogy a francia nyelvet ne használják termeiben. A Pétervárti időző német szintársulat ellen már több izben tüntetések fordultak elő, az olasz operát alig látogatják, s mind jobban követelik, hogy a francia és idegen színműveket, a mennyire lehet, szorítsák le a színpadról és orosz műveket adjanak. A fényűző Gotszewska grófnőnél egyik közelebbi alkalommal egész hölgy-gyűlés volt az orosz divat tárgyában, s a háziasszony azon nyilatkozata, hogy „illő, miszerint Oroszország fölszabadítsa magát az idegen gyámság alól, s megmutassa, hogy minden téren nagykoru“ (különben csak a divatról volt szó), nagy hatást idézett elő a jelen volt hölgyek közt. Wegwalda báróné, ki ép akkor lett udvari hölgy, ünnepélyesen kinyilatkoztatá, hogy legközelebb orosz nemzeti öltönyben jelen meg a czárnó előtt.

‡ (Egyszerűségi mozgalmak.) A sok mindenféle mozgalom közt van egy, melyet „egyszerűségi mozgalomnak“ lehet nevezni, mert oly hölgyek közt támadt, kik megsokalva a fényűzést, kimondák, hogy egyszerűséget óhajtanak. Első helyen a nápolyi hölgyeket kell megemlíteni, kik elhatározták, hogy a lehető legegyszerűbb öltönyt fogják viselni, s legalább ez évben semmiféle ékszer nem vesznek; a ki pedig valakinek értékes ajándékot ad, mely már a fényűzés körébe tartozik, annak a szegények közt is kell kiosztani valamit. A „nőegylet“ határozata volt ez, s most Nápoly hölgyei csaknem kivétel nélkül csatlakoztak hozzá, hogy meggátolják a harapózó fényűzést

és a megtakarított összegeket a város és vidék szegényei közt osztják szét. A madridi hölgyek is az „egyszerűség“ jelszava alatt öltözködnek, az ország jelen állapotához nem találván illőnek a fényűzést. A moszkvai nők az illatszerekről mondtak le, hogy annak árát „szenvedő testvéreiknek“ küldjék. (Oroszországnak egyszerre mindenütt tömérdek „szenvedő testvére“ akadt.) A szomoru Varsóban igen feltűnő minden fényes öltözk, s csak az orosz hivatalnokok nejein láthatók. Beszélnek, hogy azon esetre, ha Poroszország háboruba keveredik, a berlini hölgyek szintén kimondják az egyszerűség uralmát, s a mit megtakarítanak, a kormánynak adják át.

‡ (A nők emancipációja Amerikában) nagy lépéssel halad. A kanzasi képviselőház ünepelesen kijelenté, hogy a nők is szavazóképesek. Wisconsinban mindkét kamara ugyanezt határozta. De határozatát előbb nagy viták előzték meg. Egy képviselő nevezetesen azt indítványozta, hogy a nőknek csak úgy kell megadni a szavazati jogot, ha a férj kielégítő bizonyítványt állít ki neje értelmisége felől. Egy másik képviselő úgy vélekedett, hogy ha már megadja is a kamara a szavazati jogot, bizonyos megszorítással tegye: nevezetesen, ha bebizonyul, hogy bizonyos gyöngéd érdekek vezetik a nőt, a szavazati jogot ne gyakorolhassa. Mindazáltal a nagy többség kimondta, hogy a nők szintén szavazhatnak. Columbiában is tárgyalták ez ügyet, de csak 9 szavazatot nyerhetett.

‡ (Egy Szibériából menekült lengyel) érkezett e napokban Liverpoolba. Págojevskynak hívják s 1861-ben szállíták Tobolszk mellé. A múlt év február havában szökött meg, s csikorgó hidegben bujdosott dél felé. A napokat erdőkben vagy folyók partjai közt tölté, s csak éjjel utazott. Hat hétig nem beszélt emberekkel; halakkal és gyökerekkel élt. Kezét-lábát megvette a fagy, s mikor májusban Khina határszéléhez ért, súlyos beteg lett. Deczember végén érkezett Kalkuttába ugyanazon ruhában, melyet még mint fogoly kapott. Mindenesetre ritka ember, ki a szibériai bányákból tett oly nagy utat.

‡ (Tulradikális.) A francia törvényhozótestület kebelében jelenleg egy sajtótörvény-javaslat fölött foly a tárgyalás. Kerveguen, a corps legislative egyik érdemes tagja, egy amendement-t tett le a ház asztalára. E módosítványban az érdemes törvényhozó azt indítványozza, hogy minden nagykoru francia, ha választó, saját felelőssége alatt írhat cikkekét, bármely lapba; a kiadó tartozik azokat lapjába fölvenni, ha mindjárt lapja szellemével homlokegyenesen ellenkeznék is, sőt Kerveguen ur annyira megy, hogy törvény által kívánja kimondatni, mikép minden lapnál a második és harmadik oldal a publikumé, és a szerkesztőségnek csak az első oldal fölött leszen joga rendelkezni. Kerveguen ur módosítványához még e clauzulát is hozzáteszi, hogy: „les dames et demoiselles majeurs“ (a nagykoru hölgyek és kisaszonnyok) hasonló joggal birjanak a férfakkal.

— Kerveguen ur, mondja a „K. Z.“ párisi levelezője, a legszelidebben szólva, — sült bolond.

Egyveleg.

— **Kuriózumok.** Egész báró de Manx-féle leleményességgel irták le a lapok ama borzasztó golyószóró gépet, mely egyszerű emberi erő által mozgásba hozva, képes egész ezredeket megsemmisíteni; s a szörnygép történetében elmondták, hogy már 1861-ben az Egyesült-Államok csak azért nem használták a déliek elleni harcban, mert a pokoli eredményt senki lelkiösmerete el nem viselhette volna. Ez irtózatos öldöklő gép fölemlítése a báró-demanxi kedélyt sokaknál mozgásba hozta s ellenszerek föltalálásán töprendektek. A külföldi lapok egész lajstromozva közlik az ellenszereket, s az olvasó azt hiszi, hogy egy jól szerkesztett élelclapot olvas. Valami német tudósra rá fogták, hogy a vegytan segítségével, a golyószóró-gép hatását meg tudja semmisíteni. Ő ugyanis bizonyos szert talált föl, melynek illata a gép golyóinak villanyosságát azonnal elveszi, s a golyók, mint a szárnyaszegett sas, le hullnak ott, hol az illat érinti. Egy másik pedig üvegfalakat képes emelni a golyózapor ellen, s azon szintén megsemmisül a villanyosság. Talál-mánya oly tudományosan van ismertette, hogy közönséges elme a föllentés jogosultságát sem képes benne föltalálni. Egy angol vegyészeti lap „Nincs többé háboru“ czim alatt egy orvos találmányát közli, mely egy óriás golyóból áll; ez hozzá való ágyuból kilöve, földre hulltában szét-pattan s a benne levő erős vegytani szer kipárolgása ellenállhatlan hatással kényszeríti a katonákat, hogy — összeölekezzenek és csókolódjanak. Ezalatt kényelmesen le lehet őket kaszabolni, vagy fogságba ejteni. Egy francia puskaművesről pedig azt beszélik, hogy oly szerkezetű löfegyvereket talált föl, melyekkel a gyermek is lelőheti a mit célba vett. Bámulatos pontosan talál. Ez ellen azonban az a kifogás, hogy ha az ellenség is ilyenül fegyverkezik, egy-egy katona nem tehet többet egy lövésnél, mert őt szintugy lelővik, ugy hogy megtörténhetnék, miszerint utójjára két sereg közül csak egyetlen ember maradna, az t. i., ki az ellenfél utolsó emberét is lelőtte. Egy amerikai yankee pedig saját találmányu ágyujára hívta föl a figyelmet, melynek tiz csöve van s egy 6 ágyuból álló batteria minden perczen 8000 golyót képes röpíteni. Erre előállt egy másik yankee és egy csillagász, kik bebizonyíták, hogy ez ágyuk hasznavehetlenek, mert ha titkuk ismeretessé lesz s az ellenség szintén ezekkel fegyverkezik, oly iszonyu golyózapor támadhat, hogy a légmozgás vihart okoz. Ez még nem lenne oly nagy baj, de ha például mindkét részről csak száz száz ágyutelep szórja a golyókat, középszámítás szerint a golyók minden 6-ika összeütközik s a csapatok fölött hull le. — Ime, még ki sem ütött a háboru, s ily találmányokkal rémitgetik a harczoló hatalmakat.

— **Fontos történelmi okmány.** Cserei Mihály azt állítja „História“-jában, hogy Buda visszavételekor *Petneházy* hajdu-ezredes volt az, ki legelőször megmászta Buda falát s kitűzte rá a lobogót. Ez állítás van minden magyar történetben is. Egy eredeti okmány, mely az akkori nádortól, hg. Eszterházy Páltól származik, s mely most a Fiáth-család birtokában van, megzáfolja ezt, s világosan kimutatja, hogy *Fiáth János* volt az, — ki több ízben kitünteté vitézségét a törökök ellen — a ki az ostromló seregből elsőben lépett a vár fokára, s kitűzte a lobogót. A győri lovaság őrnagya volt, s 600 embere követte. *Fiáth János* ösateja *Veszprém* jelenlegi főispányának, b. *Fiáth Ferenc*nek. Érdekes volna e fontos okmányt nyilvánosságra hozni, hogy a régiebb történelmi adatot, ha valóban hibás, teljes lelkiismerettel lehesen kijavítani.

— **Egy brünni tanár** azt állítja, hogy a villámhárítót nem Franklin találta föl; szerinte Franklin csak Amerikában volt az első feltaláló, — az ó-világban megelőzte őt *Diwisch Prokop*, premontrei pap a brucki zárdában, ki már 1754. alkalmazá a villámhárítót.

— **Dawison itt, Dawison ott.** A híres német színésznek furcsa kellemetlenségei voltak Amerikában. Bámulva olvassa egyszer New-Yorkban, hogy két nap előtt mily nagy tetszés közt lépett föl Washingtonban, egy másik lapban pedig azt, hogy Philadelphiába készült, — holott akkor se Washingtonban nem játszott, se pedig esze ágában nem volt, hogy Philadelphiába menjen. Távirat útján kérdezősködött, hogy csakugyan föllépett-e ott Dawison? Azt felelték, hogy igen s még egyszer föl fog lépni; a hatás nagyszerű volt. Azonnal Washingtonba utazott, de már későn érkezett meg, mert a második föllépés is megtörtént, s az ál-Dawison elutazott. Neki pedig nem akarták elhinni, hogy ő az igazi Dawison. Egy német eredetű színész vette föl nevét, miután bámulatosan hasonlít hozzá, s fölhasználva Dawison hírét, néhány ezer dollárt gyűjtött így össze. Dawison azonban meglepte Philadelphiában, a mint III. Richárdot adta. Azt mondta rá, hogy nem nagyon rossz színész, de azért maga szolgáltatta a rendőrség kezébe. Sok bajába került itt is, míg bizonyítá, hogy az igazi Dawison csakugyan ő.

A divatkép leírása.

Első alak: Ruha világos gyöngyszín *Fil des Chevrés*-kelméből, magas derékkal, övvel meggyeszt afféle asból, hasonlóképen az alján látható díszítés részsut vörös taffetasból van.

Második alak: Costume „*Fleurette*.” Világos *chamois foulard japonais*-kelméből. Az öltöny

felső- és alsó-szoknyából és bő paletotból áll. A felső-szoknya, valamint a paletot, iverbe van vágva és kék selyemmel részsut beszegve, azonkívül az ujjakon, a vállon egyenkint és a felső-szoknyán köröskörül szintén kék selyemből készített csillagformájú csokrok alkalmaztattak; a paletot azonkívül elül két selyem részsutal díszített, melyek csokrokban végződnek.

Az öltönyök *Monasterly* és *Kuzmik* urak ruhakészítési intézetében állítottak ki, hol minden, — közvetlen vagy általunk tett megrendelés-k ruhákra vagy felöltönyökre pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

Rejtvények.

Jósa Lászlónétól.

I.

4. 8. 6. 7. 5. Csak ettől kérjed, = *Jelen*
2. 7. 10. 4. 6. 2. 9. 10. Hogy ezt megnyerjed. = *szegény*
5. 7. 8. 3. A hol ez van, = *szel*
1. 3. Onnan ez illan. = *szel*
9. 10. 9. 2. A hol ez támad, = *szel*
8. 3. 4. 5. Ez épen nem marad. = *szel*
2. 7. 6. 9. 6. Ekkor semmit ne keress. = *szel*
5. 1. Jót — tiszta szívből szeress. = *szel*
1-10. Az embernek legszebb tulajdona. = *szel*

II.

7. 2. 4. 3. Hatalmas volt bajdan. = *szel*
6. 1. 8. Hordtuk s hordják sokan. = *szel*
7. 6. 8. 5. 8. 4. 8. Erről sokszor olvastunk. = *szel*
4. 2. 5. 2. Ezt örömmel hallgatjuk. = *szel*
6. 7. 1. Minél tisztább, annál szebb. = *szel*
7. 6. 7. 8. S ha ez varrta, — kedvesebb. = *szel*
1-8. A kertnek virágom. = *szel*
Egyik disze nyáron. = *szel*

A lapunk 9. dik számában közölt rejtvény értelme: „**Eljen Beniczky Irma.**” — Helyes megfejtését beküldték: *Liliom Izabella*, *Ajtay-Váry Róza*, *Rajczy Róza*, *Gortváné, szül. Kovács Róza*, *Traupmanné, szül. Weber Fanni*, *Baták Mariska*, *Ullerich Jozéfa*.

A 8. dik számban foglalt rejtvény megfejtését utólag beküldték: *Ajtay-Váry Róza*, *Baták Mariska*, *Traupmanné, szül. Weber Fanni*.

☛ **Teljes-számú példányokkal jan. hó-tól fogva még szolgálhatunk.**

TARTALOM. Nők köre: Általános divattudósítás. *K: Beniczky Irmától.* — A konyhaedények. *Rusz Károlytól* — A háziasszony szobája — *Kertész. Máridától.* — Hogy kell jó tarhonyát készíteni? *Vörös Esztertől.* — **Olvasó-asztal:** A nők hivatása. Anyai szeretet. — *Napnyugtakor. (Költ.) Udvardy Gézáttól.* — *Mirabeau* életéből. *B. A-tól.* — A nőkről. *Szabó Sándortól.* — A virágok mythológiája. *Milesz Bélától.* — Színház és művészet. — *Levelezés.* — *Koronázási hírek.* — *Hirharang.* — *Vidéki posta.* — *A nagyvilágból.* — *Egyveleg.* — *A divatkép leírása.* — *Rejtvények.*

Főmunkatárs:
KULIFFAY EDE.

Kiadó-tulajdonos:
HECKENAST GUSZTÁV.

Felelős szerkesztő:
K. BENICZKY IRMA.

☛ **Melléklet: Divatkép.**